14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2002 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 208(2653)

Ազգ
Azg
armenian daily

Պաղեստինյան Նաբլուս քաղաքը նորից գրավվեց

Երեկ առավոտյան իսրայելական բանակի հարյուրավոր հրասայլեր ու զինվորներ, ռազմական ուղղաթիռների պաշտպանության ներքո, նորից մտան պաղեստինյան ինքնավարության կարեւորագույն հենակետերից մեկը՝ Նաբլուս քաղաքը, եւ սկսեցին լայնածավալ խուզարկություններ: Զինվորների ձեռքերին կան պաղեստինցիների ցուցակներ, որոնք կասկածվում են վերջին օրերին Իսրայելի քաղաքացիների դեմ ահաբեկչական գործողությունների մեջ, որոնց շարքում 2 օր առաջ Իսրայելցի նորաբնակ մի կնոջ իր 2 երեխաների հետ սպանել էին ահաբեկիչները: Նաբլուսում հաստատվել է պարետային ժամ: Քաղաքի փողոցներում տեղ-տեղ միայն պաղեստինցի երիտասարդներ են հայտնվում, որոնք քար են նետում հրասայլերի վրա:

ՊԵՏԲՅՈՒՋԵ

«Առաջխաղացման տեմպերով չենք զիջել Ադրբեջանին եւ չենք էլ զիջելու»

Պաշտպանության համակարգի ծախսերը կավելանան 4-5 տոկոսով

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Սոցիալական հռչակված 2003 թ. պետական բյուջեն իր սահմանափակ հնարավորություններով հակառակ ծայրով կարող է հարվածել մյուս կարեւորագույն ոլորտներին եւ հատկապես երկրի արտաքին եւ ներքին անվտանգության համար բավարար միջոցների տրամադրմանը: Նման եզրահանգման կարելի էր գալ խորհրդարանում ընթացող 2003 թ. բյուջեի քննարկումներից հետո երկրի ուժային նախարարների արտահայտած մտքերից: Ուժայինների մասով երեկվա քննարկումներն ընթանում էին փակ դռների հետեւում, այնպես որ, այդ ոլորտների վերաբերյալ բյուջեի ուղղվածության մանրամասները պարզելն անկարելի էր:

Այնուամենայնիվ, Ազգային անվտանգության նախարարը, որը դժկամորեն համաձայնեց իր կարծիքը

հայտնել իր ղեկավարած ոլորտին հասկացվելիք միջոցների բավարարության մասին, նշեց. «Բյուջեն քննարկվել է մեզ մոտ, այն համարում ենք իրատեսական եւ ինձ թվում է, որ այդ շրջանակներում հնարավոր է մեր առջեւ դրված խնդիրները լուծել:

Տես ▸ էջ 3

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ռ. Քոչարյան. «Երկրում ձեւավորվել է կադրային քաղաքականության համակարգ»

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն այսօր հանդիպում է ունեցել քաղաքացիական ծառայության խորհրդի անդամների հետ:

Նշելով, որ խորհրդի ձեւավորումից հետո անցել է շուրջ տասը ամիս, Հանրապետության նախագահն ասել է, որ կարիք կա ամփոփել ու գնահատել անցած ճանապարհը՝ հաշվի առնելով նաեւ, որ խորհրդի գործունեության մեջ սկսվել է խիստ պատասխանատու ժամանակահատված: Քաղաքացիական ծառայության խորհրդի նախագահ Մանվել Բադալյանը շնորհակալություն է հայտնել Հանրապետության նախագահին՝ խորհրդի աշխատանքի նկատմամբ դրսեւորած ուշադրության համար: Համառոտակի ներկայացնելով խորհրդի գործունեությունը, նա նշել է, որ լուրջ աշխատանք է կատարվել նորմատիվային բազայի ձեւավորման ուղղությամբ, ընդունվել են տասնհինգ տարբեր կարգեր: Անցկացվող մրցույթների վերաբերյալ խորհրդի նախագահն ասել է, որ ապահովվում է դրանց հրապարակայնությունն ու թափանցիկությունը: Նրա խոսքով, աշխատանքի ընդունվելու նոր կարգը դրական արձագանք է ունեցել եւ չի գրանցվել բողոքարկման ոչ մի դեպք:

Կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Մանուկ Թոփուզյանը ներկայացրել է պետական կառավարման համակարգի կառուցվածքային փոփոխությունների ընթացքը:

Նշելով, որ անցկացվող բարեփոխումների հիմնական նպատակներից մեկն էլ այն է, որ քաղաքական անցուդարձը որեւէ ազդեցություն չունենա պետական ծառայության համակարգի վրա, Ռոբերտ Քոչարյանը շեշտել է, որ պետական կառավարման համակարգի քաղծառայողները չպետք է մասնակցություն ունենան նախընտրական գործընթացներին:

Հանրապետության նախագահի գնահատմամբ, կատարվել է մեծ ծավալի աշխատանք: «Սա առաջին փորձն է, որը հնարավորություն կտա սովորել եւ ընթացքում շտկումներ կատարելով առաջ շարժվել»,- ասել է նա՝ կարեւորելով աշխատանքի ժամանակացույցի պահպանումը: Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքով, երկրում ձեւավորվել է կադրային քաղաքականության համակարգ, որը թույլ է տալիս կանոնակարգել եւ օբյեկտիվ սկզբունքների վրա հիմնվելով ճիշտ քաղաքականություն վարել:

ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակ

Իրաքն առանց պայմանի ընդունեց թիվ 1441 որոշումը, հակառակ նրա «վատ» բովանդակությանը

Վերջնագրի ժամկետի ավարտից 2 օր առաջ՝ երեկ, Իրաքի կառավարությունը պաշտոնապես ընդունեց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի թիվ 1441 որոշումը, որը նախատեսում է ՄԱԿ-ի տեսուչների ստուգումների վերսկսումը երկրում եւ զանգվածային ոչնչացման զենքերի հայտնաբերում ու ոչնչացում: 8,5 էջանոց նամակը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանին հանձնեց ՄԱԿ-ում Իրաքի դեսպան Մոհամադ ադ Դուրին, որն այնուհետեւ լրագրողներին հայտարարեց, որ իր երկիրն առանց պայմանի ընդունում է թիվ 1441 որոշումը, հակառակ վերջինիս «վատ» բովանդակությանը:

Գլխավոր քարտուղարին հանձնված նամակի նախնական ծանոթացումից պարզվում է, որ Բաղդադը երկարորեն անդրադարձ է կատարել թիվ 1441 որոշման բովանդակության, շարժառիթների ու նպատակների վերաբերյալ, համախակի շեշտելով, որ Իրաքը զանգվածային ոչնչացման զենքերի չի տիրապետում: Այնուհանդերձ, պատրաստակամություն է հայտնել առանց պայմանի ընդունելու ՄԱԿ-ի տեսուչների առաքելությունը:

Այժմ մնում է, որ սահմանված 30-օրյա ժամկետում Բաղդադը ՄԱԿ-ին ներկայացնի իր տրամադրության տակ գտնվող զանգվածային ոչնչացման՝ միջուկային, քիմիական ու կենսաբանական զենքերի, ինչպես նաեւ դրանց վերաբերյալ իր հետագա ծրագրերի մասին ամբողջական տվյալներ:

Ինչ վերաբերում է ՄԱԿ-ի տեսուչներին, նրանց ղեկավար Բլիքսը երեկ հայտարարեց, որ Վիեննայում օրերս ավարտել է իրաքյան կողմի հետ տեսուչների առաքելության մանրամասները, ինչպես տրանսպորտային տեղափոխման, այնպես էլ լոգիստիկական պայմանների վերաբերյալ, եւ պատրաստվում է օր առաջ մեկնել Բաղդադ:

Պատասխանատվում է, որ թիվ 1441 որոշման ընդունման վերաբերյալ նախագահ Սադդամ Հուսեյնն անձամբ բացատրություններ տա իր ժողովրդին՝ նկատի ունենալով, որ նախորդ օրն Իրաքի խորհրդարանը մերժել էր այն ընդունել, վերջնական որոշումը թողնելով երկրի ղեկավարին:

Ավելորդ է ասել, որ որոշման ընդունման լուրը երեկ գոհունակությամբ դիմավորվեց իրաքցիների եւ առհասարակ բոլորի կողմից, որպես ջախջախիչ պատերազմից խուսափելու միակ միջոց, գոնե առայժմ:

Ինչ վերաբերում է Մ. Նահանգներին, նախագահ Ջորջ Բուշը երեկ գիշեր իմանալով Իրաքի դրական պատասխանը, ասաց. «Այժմ իսկական ժամանակն է, որ Սադդամը զինաթափվի»:

ՍՊՈՐՏ

Արկադի Ղուկասյանը մեկնեց Ֆրանսիա, ԱՄՆ

Այսօր առավոտյան Ֆրանսիա մեկնեց ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը՝ ուղեկցությամբ խորհրդական Նաիրա Մելքումյանի եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի: Նոյեմբերի 14-17-ը Ֆրանսիայում տեղի կունենա հերթական՝ թվով երրորդ հեռախոսամարաթոնը: Նոյեմբերի 18-ին Ղուկասյանի գլխավորած պատվիրակությունը կուղեւորվի Նյու Յորք, որտեղ եւ ամբողջ ԱՄՆ Արեւելյան ափում մինչեւ նոյեմբերի 28-ն առաջին անգամ կկազմակերպվի հեռախուսամարաթոն: Նոյեմբերի 28-ին պատվիրակությունը կմեկնի ԱՄՆ Արեւմտյան ափ: Այդ օրը Լոս Անջելեսում կկայանա հերթական հեռուստամարաթոնը՝ 12 ժամ, որից 5 ժամն ուղիղ եթերով կցուցադրի հանրային հեռուստատեսությունը: Հանգանակված ողջ գումարը կուղղվի Արցախի ողնաշարին՝ «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարությանը:

Ալեն Ժյուպեի հրավերով Ռուբեն Միրզախանյանը մեկնեց Ֆրանսիա

Ֆրանսիայի «Հանուն նախագահական մեծամասնության» միավորման նախագահ, Ֆրանսիայի նախկին վարչապետ Ալեն Ժյուպեի հրավերով այսօր՝ նոյեմբերի 14-ին, Փարիզ է մեկնել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

ՀՌԱԿ ատենապետը մասնակցելու է նոյեմբերի 17-ին Փարիզում կայանալիք միավորման հիմնադիր համագումարին, որին մասնակցելու են աջակողմյան կուսակցությունների 250 պատվիրակություններ աշխարհի տարբեր երկրներից:

Ցզյան Ցզեմինը հեռանում է

ՊԵԿԻՆ, 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չորեքշաբթի Չինաստանում սպասվում է երկրի եւ կառավարող Կոմունիստական կուսակցության ղեկավարության մասշտաբային փոփոխություն: Նախօրեին վերջնականորեն պարզ դարձավ, որ Չինաստանի գրեթե բոլոր ներկայիս ղեկավարները ՉԺՀ նախագահ Ցզյան Ցզեմինի գլխավորությամբ պաշտոնաթող կլինի, որպեսզի ճանապարհ տա երիտասարդ գործընկերներին: Ինչպես հաղորդում է BBC-ն, ղեկավարության փոփոխություն սպասվում էր վաղուց, սակայն միայն երեքշաբթի հայտնի դարձավ, որ կուսակցության քաղբյուրոյի ներկայիս կազմի մեջ մտնող յոթ հոգուց միայն մեկը՝ ՉԺՀ նախագահի տեղակալ Հու Ցզինթաոն, կվերընտրվի կուսակցության Կենտրոնական կոմիտեում, որն իր հերթին ընտրում է քաղբյուրոյի անդամներին: Մնացած վեցը, ներառյալ Ցզյանը, ինչպես նաեւ խորհրդարանի ղեկավար Լի Պենը եւ վարչապետ Չժու Ժունցզին, կանցնեն կենսաթոշակի: Այս մասին է վկայում

այն փաստը, որ նրանց անունները չկան ընտրության ցուցակներում, որ տարածվել են Պեկինում այժմ անցկացվող Չինաստանի կոմկուսի XVI համագումարի պատվիրակների շրջանում:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

«Փոքր գումար նվիրաբերողները թող անհարմար չզգան, ծանգի ծովը կաթիլներից է գոյանում»

Հեռախուսամարաթոն եւ հեռուստամարաթոն Արցախի համար

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Միավասիկ մի պատմական նախաձեռնություն, որ պիտի ողջունեն, վստահ ենք, մեր ազգի բոլոր զավակները՝ ուր էլ որ ապրելիս լինեն աշխարհի վրա: Վստահ ենք, այո, որ բոլոր հայերն անխտիր, անսակարկ պիտի պատասխանեն. «Պատրաստ ենք մեր պարտքը կատարելու»: Այս պատասխանը ոսկի տառերով պիտի արձանագրվի մեր պատմության հաղթական կամարի ճակատին: Միավասիկ մի պատվաբեր առիթ, երբ ամեն հայ մարդ կամավոր, իր կարողության ներածի չափով տարին մեկ անգամ պիտի կամենա իր լուման

մատուցել հայրենիքի վերականգնման սեղանի առաջ: Եվ փոքր գումար նվիրաբերողները թող անհարմար չզգան, ծանգի ծովը կաթիլներից է գոյանում», ավետեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինը:

1992 թ. մարտի 3-ին Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրով ստեղծվեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը: «Այս դարաշրջանում նախախնամությունը երկրորդ անգամ մեզ հնարավորություն է տալիս կերտելու հայոց անկախ պետականությունը:

Տես ▸ էջ 2

Ընթացիկ

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

«Ես այնքան էլ չհասկացա ԱՄՆ-ում 6 ամիս մնալու նպատակը»

Ասել է Տիգրան Նազարյանը

Տեսաերիզի եւ տուժողների ցուցմունքների միջեւ հակասությունների, անհամապատասխանությունների մասով կրկնահարցաքննություններով շարունակվում է «Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարությունը:

Երեկ դատարան պիտի ներկայանային տուժողներ Գեւորգ Վարդանյանը, Արմեն Մխիթարյանը, Հմայակ Հովհաննիսյանը, Անդրանիկ Մանուկյանն ու Ամբաս Այվազյանը: Վերջին երկուսը չներկայացան, իսկ ներկայացած տուժողները հետաքրքրական մի քանի հանգամանքներ նշեցին:

Մասնավորապես, օրինակ, Հմայակ Հովհաննիսյանի տպավորությամբ, հետախուզային անցուղարձի ժամանակ պատգամավորները նստած են եղել, սակայն, ըստ տեսաերիզի, նրանք պառկած են:

Հետաքրքրական էր նաեւ, որ վիրավոր Անդրանիկ Մանուկյանի՝ դահլիճից դուրս գալու պահին համապատասխանող րոպեներին տեսաերիզը ցույց է տալիս, որ Վռամ Գալստյանը գտնվում է հանդիպակաց դռան մոտ: Մինչդեռ, ըստ Գեւորգ Վարդանյանի, Հունանյանների Ռոբին կանգնած է եղել հենց այդ դռան մոտ, որից դուրս է եկել Անդրանիկ Մանուկյանը:

Ըստ Արմեն Մխիթարյանի եւ Գեւորգ Վարդանյանի, մինչեւ լրագրողների դահլիճից դուրս գալն են դահլիճում տեսել մորուքավոր, մուգ կոստյումով անծանոթին: Տեսաերիզում նման մեկը չկա: Նույն կերպ, երեկ ներկայացած տուժողներից ոչ մեկը չէր նկատել, որ Նաիրի Հունանյանը դուրս էր եկել դահլիճից, մինչդեռ տեսաերիզում ինչ-որ պահի, երբ պատկերը չկա, բայց ձայնը լսելի է, ձայն են տալիս Նաիրի Հունանյանին, ենթադրվում է, որ նա դուրս էր եկել:

Ի տարբերություն սղագրության, տեսաերիզում չկա նաեւ ավագ Հունանյանի հեռախոսային խոսակցությունը: Տեսաերիզի համաձայն էլ, էդիկ Գրիգորյանին դիմելիս նրա անունը դահլիճում հնչում է առաջին րոպեներին, մինչդեռ, ըստ նույն էդիկ Գրիգորյանի, ինքը դահլիճ է մտել բավականին ուշ:

Այնուհետեւ միջնորդությամբ հանդես եկավ Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւը: Նա նախ միջնորդեց դիտել մի քանի ամիս առաջ Լոս Անջելեսի «Վարագույր» ծրագրի վարող Ռուդիկ Հովսեփյանի հետ Տիգրան Նազարյանի ունեցած հարցազրույցի տեսաերիզը, ապա դատարանի որոշմամբ (եթե որոշվի) կցել գործին: Յունոշեւը տեսաերիզը դիտելու անհրաժեշտությունը բացատրեց նրանով, որ հիմքեր ունի, թե որոշ վկաներ չեն ներկայանա դատարան, քանի որ գտնվում են Հայաստանից դուրս: ԱՄՆ-ում են Տիգրան Նազարյանը, բուժքույր Ռոզա Հովհաննիսյանը, բժշկուհի Նելլի Տոնոյանը եւ նախագահի աշխատակազմից Երան Ղազարյանը:

Իսկ տեսաերիզում Տիգրան Նազարյանը, ի թիվս իր նախաքննական ցուցմունքում ասածների, նշել էր, որ Հայաստան դեռեւս չի վերադառնա: Հետաքրքրական էր, որ Ռուդիկ Հովսեփյանը չափազանց պատրաստված եւ, կարելի է ասել, քննչական բնույթի հարցեր էր տալիս, իսկ Տիգրան Նազարյանը մեծամասամբ պատասխանում էր, անտեղյակ լինելու տարբեր որակումներով: «Ես այնքան էլ չհասկացա ԱՄՆ-ում 6 ամիս մնալու նպատակը», հարցազրույցի ընթացքում նշել էր Տիգրան Նազարյանը՝ իր իսկ խոսքերով, գործուղվելով ազգային հեռուստատեսության կողմից:

Հարցազրույցի վերջում էլ ազգային հեռուստատեսության նախկին աշխատակիցն ասաց, որ որեւէ մեկը չի կարող պնդել, որ ինքը փախել է, քանի որ ոչ մեկն իրեն չի փնտրել: Նման կարծիքն ուղղակի նախանձելի վստահություն է:

Ինչեւէ, տեսաերիզը դիտելուց հետո դատարանը որոշեց այն կցել գործին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ. Գ. Երեկ մինչեւ դահլիճ մտնելն այնպիսի մանրամասնությամբ ստուգեցին լրագրողիս, որ մի պահ ամաչեցի: Ամաչեցի նաեւ, որ ինձ ստուգող աշխատակցուհին մանրազնին ստուգումն իրականացնելիս անընդհատ դու-ով էր դիմում:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հայաստանի կապը՝ գորդյան հանգույց

«Արմենտելը» կամ պետք է Հայաստանին ապահովի ժամանակակից որակյալ կապով, կամ զրկվի լիցենզիայի մենաշնորհային դրույթներից, այլ տարբերակ չկա», ասաց ՀՀ կապի եւ հեռահաղորդակցության նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը՝ երեկ Մամուլի ազգային ակումբում հրավիրված հանդիպման ժամանակ: Նա հայտնեց, որ նոյեմբերի 11-ին ստորագրվել է փաստաթուղթ «Արմենտելի» ներկայացուցիչների հետ բաց ժողով հրավիրելու մասին՝ քննարկելու պարտավորությունների խախտումները եւ ներկայացնելու դիրքորոշումները: Նրա համոզմամբ, մենաշնորհը խանգարում է կապի զարգացմանը, եւ քանի որ հնարավոր չէ «Արմենտելին» զրկել լիցենզիայից, որի դեպքում կզրկվենք միակ օպերատորից, ապա անհրաժեշտ է նրան զրկել մենաշնորհի իրավունքից: Բացահայտված մեծ չափի չարաշահումները ցույց տվեցին, որ դրանց հետեւում կանգնած է ստվերային գործունեությունը, որով այժմ զբաղվում են դատական մարմինները: Կառավարական հանձնաժողովը պարզեց, որ 127 մլն դոլարի ներդրումներ չեն կատարվել, այլապես կապի որակը Հայաստանում կգերազանցեր Հունաստանին, մինչդեռ կապի, մասնավորապես ինտերնետ կապի որակը չափազանց ցածր է Հայաստանում: Կառավարությունը պահանջում է «Արմենտելից» բարձր որակի կապ՝ առաջնորդվելով եւ գործելով սահմանված օրենքներով:

Մի քանի օր առաջ Բուխարեստում մասնակցելով «էլեկտրոնային հասարակություն» թեմայի քննարկմանը համաեվրոպական կոնֆերանսում, նախարարը հայտնաբերել է, որ «աշխարհն առաջ է գնացել, առաջ է գնացել շա՜տ, իսկ մենք մնացել ենք նույն մակարդակին», այդ իսկ պատճառով կտրուկ քայլեր են պետք:

Անդրադառնալով պրովայդերներին գողության համար մեղադրող «Արմենտելի» պնդումներին, պրն Մանուկյանը նշեց, որ շուտով ստեղծվելու է պրովայդերների խորհուրդ, որը կպաշտպանի վերջիններիս շահերն ու իրավունքները: Ինչ վերաբերում է բջջային կապին, ապա «Արմենտելը» չի հրաժարվում այդ մենաշնորհից: Բանակցություններ են վարվել շատ օպերատորների հետ, շատերն են ցանկություն հայտնել մուտք գործել Հայաստանի շուկա, սակայն մենաշնորհային դրույթը թույլ չի տալիս նրանց բջջային ցանց ստեղծելու եւ ծառայություններ մատուցելու լիցենզիա ստանալ: Այսօր կան բոլոր լծակները, նախապայմանները, ուստի բաց ժողովում «Արմենտելի» խախտումները ներկայացնելուց եւ քննարկելուց հետո կորոշվեն հետագա քայլերը: «Բջջային կապի որակը զրոյական վիճակում է, դրանք կարելի է ռադիոհեռախոս համարել, թեպետ վերջիններս ավելի լավ են աշխատում», այսպես բնութագրելով բջջային կապի վիճակը, նախարարն ընդգծեց, որ «Արմենտելը» մեծ շահույթներ է ստանում՝ չբավարարելով բաժանորդների պահանջները:

Այն հարցին, թե որքանո՞վ է հիմնավորված Հայաստանի կապն այլ պետության մասնավոր ընկերությանը հանձնելը, նախարարը պատասխանեց, որ որեւէ վտանգ չի տեսնում դրանում, եւ որ աշխարհի պրակտիկայում ընդունված է մեկ այլ երկրի մասնավոր ընկերությանը մրցութային կարգով կապի միջոցներ վաճառելը: Պատասխանելով ներքաղաքական կյանքին առնչվող հարցերին, նա նշեց, որ ընդդիմությունը դեռեւս կայացած չէ եւ որեւէ ուժ չի ներկայացնում, իսկ նախագահական ընտրություններում, իր համոզմամբ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը չի դնի թեկնածությունը, քանի որ այնքան խելացի մարդ է, որ հաղթանակ ակնկալել չի կարող: Նախարարը հայտարարեց, որ ինքն այսօր Քոչարյանի թիմում է, հետեւաբար պաշտպանելու է նրա թեկնածությունը՝ միաժամանակ ընդգծելով նրա ձեռք բերած վստահությամբ տնտեսական զարգացման ուղղությամբ օտարերկրյա ներդրումների ավելացումը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Եվրոթերմի» արտադրանքի 50%-ը արտահանվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այս տարի «Եվրոթերմ» ՓԲԸ-ի արտադրած «Նոյան» բնական հյութերը ներկայացվել են 16 միջազգային ցուցահանդեսներում եւ արժանացել մի շարք մեդալների եւ դիպլոմների: Ինչպես հայտնեց ընկերության տնօրեն Վահե Ղազարյանը, ձեռնարկության արտադրանքը ներկայացվելու է նաեւ նոյեմբերի 23-ին՝ Մոսկվայում անցկացվելիք միջազգային ցուցահանդեսում:

2002թ. «Եվրոթերմի» հյութերը առաջին անգամ են արտահանվել Լիբանան (20 տոննա), Բելառուս (20 տոննա) եւ Ֆրանսիա (15 տոննա): 40 տոննա խտահյութ է արտահանվել Մոսկվա: Բացի այդ, յուրաքանչյուր ամիս 20-ական տոննա բնական հյութ է առաքվում ԱՄՆ եւ 60-80 տոննա՝ Մոսկվա:

Ներկայումս ձեռնարկությունն օգտագործում է արտադրական հզորությունների 20%-ը, ինչը հիմնականում պայմանավորված է իրացման խնդիրներով: Ընկերությունն արտադրում է 12 տեսակի բնական հյութեր:

Ըստ Վ. Ղազարյանի, այս տարի ընկերությունը մթերել է 472 տոննա ծիրան՝ 1 կիլոգրամը 100 դրամով (մոտ 0.17 ԱՄՆ դոլար), 100 տոննա լոլիկ (1կգ՝ 30 դրամ): Նախատեսվում է նաեւ մթերել 400 տոննա խնձոր, 60 տոննա նուռ, 50 տոննա մասուր: Ներկայումս նախատեսված ծավալների շուրջ 50%-ն արդեն մթերվել է:

«Փոքր գումար նվիրաբերողները թող անհարմար չզգան, ֆանդի ծովը կաթիլներից է գոյանում»

Սկիզբը էջ 1

Ահա այս համազգային նպատակի կենսագործմանն աջակցելու համար է, որ ստեղծվել է «Հայաստան» հիմնադրամը: Նրա գլխավոր խնդիրն է համայն հայության ուժերի եւ կարողությունների միասնական գործադրմամբ օգնել Հայաստանի զարգացմանն ու բարգավաճմանը», կասեր Տեր-Պետրոսյանը:

Անցնող տասը տարիներին հիմնադրամի հաշվին հանգանակված միջոցներով իրականացվել են մոտ 200 մեծ ու փոքր ծրագրեր 75,5 մլն դոլար ընդհանուր արժեքով: 960 ընտանիքների համար կառուցվել են 210 բնակելի շենքեր եւ առանձնատներ, 36 դպրոցներ եւ կրթական հաստատություններ, 12 առողջապահական հիմնարկություններ, 220 կմ ավտոճանապարհներ, 131 կմ խողովակաշարեր եւ այլն:

Վերջին մի քանի տարիներին հիմնադրամի գործունեության ուղղվածությունը փոքր-ինչ փոխվեց. ամեն ինչ Արցախի համար: Արցախի ողնաշարը համարվող «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարության համար անհրաժեշտ է 25 մլն դոլար: Ավտոմայրուղու առանձին հատվածների «Դաշբուլաղ-Կիչան» (20 կմ) եւ «Կարմիր Շուկա-Դրախտիկ» (10 կմ) շինարարությունն արդեն ավարտվել է, այս դեկտեմբերին կսկսի գործել Շեխեր գյուղի կամուրջը:

ԼՂՀ ամրապնդման եւ զարգացման համար բացառիկ նշանակություն ունեցող եւ 162 կմ ընդհանուր երկարությամբ «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղին անցնելու է հանրապետության բոլոր հինգ շրջաններով: Մնացել է կառուցել 132 կմ-ը, որի ընդհանուր արժեքը մոտ 19 մլն դոլար է:

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հստակ հանձնարարական է տվել առաջիկա երեք տարիներին ավարտին հասցնել շինարարությունը, այսինքն համայն հայության հանգանակություններով երեք տարում հավաքել 19 մլն դոլար: Եթե հաշվի առնենք, որ նախորդ տասը տարիներին հավաքել է 75 մլն կամ տարեկան միջին հաշվով 7,5 մլն, ուրեմն նախագահ Քոչարյանի հանձնարարականն իրատեսական է:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը հստակորեն կարեւորում է այս տարին: Արդեն այսօր Ֆրանսիայում սկսվում եւ երեք օր կշարունակվի հեռախոսամարաթոնը, ապա նոյեմբերի 18-28-ն այն կշարունակվի Նյու Յորքում՝ ԱՄՆ Արեւելյան ափին: Նոյեմբերի 28-ին Լոս Անջելեսում կկայանա ավանդական դարձած հերթական հեռուստամարաթոնը:

Հեռուստամարաթոնին կարելի է հետեւել www.armeniafund.org կամ www.himnadram.org ինտերնետային սայթերով եւ կատարել հանգանակություն: Հեռուստամարաթոնին Հայաստանում մասնակցել ցանկացողները կարող են զանգահարել 52 15 05 եւ 52 64 74 հեռախոսահամարներով կամ այցելել «Հայաստան» հիմնադրամի գործադիր վարչություն:

Պարոն Տեր-Ղեւոնդյանը հստակորեն կարեւորեց Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի քաղաքացիների մասնակցությունն ազգային տոնին, քանի որ, երբ Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի բարօրությանն ուղղված նախաձեռնությանը մասնակցում են այստեղ՝ հայրենիքում, ապա սփյուռքն ավելի է ոգեւորվում: Ուրախալի է, որ վերջին 2 տարիներին հայ գործարարների մասնակցությունը հեռուստամարաթոնին դարձել է ավանդույթ: Ընդ որում, այս տարի Հայաստանի գործարարները հանգանակություններ են կատարելու մինչեւ հեռուստամարաթոնի օրը: «Այսինքն մենք դատարկ ձեռքերով չենք գնում սփյուռք», ասում է Տեր-Ղեւոնդյանը:

Հիմնադրամի տասը տարիների արդյունքներն ամփոփող վիճակագրությունը հուշում է, որ քարոզչական աշխատանքները, կամ, ավելի պարզ՝ մարդկանց հանգանակության «մղելու» տեխնոլոգիաները, լավ չեն կիրառվում: Այսպես, 75,5 մլն ընդհանուր գումարից միայն 12 հազար դոլարն է հանգանակվել Ռուսաստանում, իսկ 40 մլն-ը՝ ԱՄՆ-ում: Փաստորեն, հիմնադրամը Ռուսաստանում, որտեղ հաշվվում է 5-2,5 մլն հայ, չի աշխատում ուշադրությունը սեւեռելով ԱՄՆ-ին, Արգենտինային, Ֆրանսիային, Մեծ Բրիտանիային, Շվեյցարիային, Լիբանանին, Կանադային, Ավստրալիային, Բրազիլիային: Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի ասելով՝ Ռուսաստանում չկա ձեւավորված սփյուռք դասական իմաստով, սակայն ժամանակն է աշխատել Ռուսաստանում եւ ԱՊՀ հայաշատ երկրներում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Կալանավայրերը թերֆինանսավորվում են, դատավորները՝ գերվարձատրվում

Մեկ տարի է գրեթե, ինչ կալանավայրերը ներքին գործերի համակարգից տեղափոխվել են արդարադատության նախարարության ենթակայության տակ: Կալանավայրերի պահպանության համար, սակայն, 2003 թ. պետական բյուջեն բավարար ֆինանսավորում չի նախատեսում: Այս մասին երեկ հայտարարեց արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը: «Հատկացումն, անշուշտ, չի բավարարում: Յուրաքանչյուր բնագավառում էլ ինչքան շատ փող հատկացվի, այնքան ավելի լուրջ ծրագրեր է հնարավոր իրականացնել: Ամեն դեպքում այս բյուջեով նախատեսված ծախսերն իրատեսական են», հայտարարեց նախարարը:

Անդրադառնալով դատավորների աշխատավարձերի բարձրացման հիմնավորվածությանը, նախարարը դա դրական գնահատեց: Հիշեցնենք, որ այն կազմելու է մոտ 700 դոլարին համարժեք դրամ: Իր դիրքորոշումը նախարարը բացատրեց հետեւյալ կերպ. «Մենք ի վերջո պետք է փոփոխություններ իրականացնենք համակարգային առումով: Դատավորը պետք է հասկանա, որ իր աշխատավարձն աճում է իր ստաժին զուգընթաց եւ լուրջ նյութական կորուստ կարող է ունենալ, եւ ազնիվ աշխատելն ավելի ձեռնտու է»:

Նախարարի խոսքերով, դատավորն ավելի քիչ կաշառք կվերցնի, եթե ավելի խստացվեն վարքագծի կանոնները. «Վարքագծի կանոնների խախտում է, երբ դատավորը հանդիպում է դատավարության կողմերից մեկի հետ մյուս կողմի բացակայությամբ: Այդ դեպքերը պետք է խստագույնս դատապարտվեն: Իսկ ընդհանրապես կաշառակերությունը հասարակության հիվանդությունն է, որը թափանցում է տարբեր ճյուղեր՝ գործադիր, օրենսդիր, դատական եւ այլն»: Ինչ վերաբերում է պատժամիջոցների խորացմանը, ապա հստակ մոտեցում դատավորների առումով դեռեւս առկա չէ:

Գ. Ա.

Տնտեսական ազատությունների ինդեքսով Հայաստանը կիսում է 44-45 տեղերը

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ում հրապարակվել է աշխարհի 156 պետությունների տնտեսական ազատությունների ինդեքսը, որը բնութագրում է ամեն երկրի ընդհանուր եւ համեմատական տնտեսական կացությունը: Ըստ այդ հրապարակման, Հայաստանը եւ Հունգարիան կիսում են 44-45-րդ տեղերը: Առավել ազատ տնտեսական համակարգ ունի Հոնկոնգը: 2-րդ տեղում Սինգապուրն է, ապա՝ Լյուքսեմբուրգը: ԱՄՆ-ը զբաղեցնում է 6-րդ տեղը, Ադրբեջանը՝ 104-րդը: Ցուցակը եզրափակում է Հյուսիսային Կորեան:

1995 թվականից ի վեր ամենամեծ առաջընթացը տնտեսական ազատությունների տեսանկյունից արձանագրված է Ադրբեջանում, ապա հետեւում է Հայաստանը:

«Առաջխաղացման տեմպերով չենք զիջել Ադրբեջանին եւ չենք էլ զիջելու»

Սկիզբը էջ 1

Ցանկալի էր, որ բյուջեն ավելի մեծ լիներ, բայց կաշխատենք այդ շրջանակներում տեղավորվել: Համեմատած այս տարվա հետ, 2003 թ. ազգային անվտանգությանը հատկացվելիք միջոցները փոփոխությունների չեն ենթարկվել: Ավելացել է միայն 33 մլն դրամ՝ կապված կենսաթոշակների հետ»:

Որոշ տեղեկությունների համաձայն, Ադրբեջանի կառավարությունը 2003 թ. պետական բյուջեի շրջանակներում պաշտպանության համակարգին հատկացվող միջոցներն ավելացրել է 12 տոկոսով, ինչն առեղի ցուցանիշ է: Մինչդեռ, ՀՀ պաշտպանության նախարարի կարծիքով, սոցիալական ուղղվածություն ունեցող մեր բյուջեի պայմաններում նման ավելացում կատարելն անհնար է. «Անշուշտ, շատ ավելի մեծ պահանջներ կան: Բայց հաշվի առնելով, որ կառավարությունն այս բյուջեն համարում է սոցիալական ուղղվածության, թվերն այնպիսին են, ինչպիսին կան: Պատգամավորներն անհանգստություն հայտնեցին, որ տարածաշրջանի երկրների որոշ պաշտոնյաներ պատերազմի կոչեր են անում, իսկ մենք բյուջեում բավական միջոցներ չունենք զենք-զինամթերք ձեռք բերելու համար: Ես պարզաբանեցի, որ մեր բանակի հնարավորությունները եւ կրակային հզորությունը միայն բյուջեով նախատեսված թվերի արդյունք չեն: Ամենից մեծ չափաբաժինն, իհարկե, բյուջեով նախատեսվածն է, բայց ունենք գործընկերներ, բարեկամներ, որոնց հետ ունենք պայմանագրեր, եւ դրանցով նախատեսված է ռազմական համագործակցություն, ռազմական օգնության տրամադրում»:

Այդ բարեկամների թվում Սերժ Սարգսյանը հիշատակեց մասնավորապես ԱՄՆ-ին եւ հատկապես Ռուսաստանին: Ըստ պաշտպանության նախարարի, շուտով կառավարությունը խորհրդարանի վավերացմանը կներկայացնի պայմանագրեր, որոնք գաղտնի են եւ ստորագրվել են Ռուսաստանի Դաշնության վարչապետ Միխայիլ Կասյանովի՝ Հայաստան կատարած այցի ընթացքում: «Բացի այն պայմանագրերից, որոնց դուք տեղյակ եք, ստորագրվել է եւս երկու պայմանագիր», նշեց ՊՆ նախարարը:

Այս տեղեկությունները հուշեցին, թերեւս, հակակշռելու այն մտահոգությանը, թե հարեւան երկիրն ավելացնում է պաշտպանությանը հատկացվելիք գումարների չափը: Նույն նպատակով նախարարը նաեւ հայտարարեց. «Իհարկե, մտահոգություն ունեմ, որ Ադրբեջանը ցանկանում է բյուջեից 140 մլն դոլար ծախսել իր բանակի վրա: Մերը դրանից 1/3-ով ավելի քիչ է նախատեսվում: Բայց նախ Ադրբեջանի բանակը թվաքանակով ավելին է, քան մերը: Եվ երկրորդ՝ եկող տարի 4-5 տոկոսով նույնիսկ ավելանում է մեր ֆինանսավորումը»:

Նոյեմբերի 11-ին բյուջեն խորհրդարանում ներկայացնելիս հանրապետության վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը հայտարարեց, թե պաշտպանության համակարգին հատկացված միջոցները չեն ավելացվել, սակայն պահուստային ֆոնդի կիսով չափ նվազեցման հաշվին այդ գումարները հատկացվել են պաշտպանության համակարգին: Կարելի է, թերեւս, ենթադրել, որ Նախագահին առընթեր Ազգային անվտանգության խորհրդի նախագահը հենց դա նկատի ուներ: Բոլոր դեպքերում. «Մենք մեր առաջխաղացման տեմպերով մինչեւ հիմա չենք զիջել Ադրբեջանին եւ չենք էլ զիջելու», վստահեցրեց նախարարը:

Այս լավատեսությանը, սակայն, դատելով խորհրդարանականների լռակյացությունից եւ նախարարների ակնարկներից, այդքան էլ համամիտ չեն պատգամավորները: Նիստը դռնփակ էր, եւ վերջիններիցս իրենց կարծիքների մասին ոչինչ պարզել չհաջողվեց: Միայն ներքին գործերի, ազգային անվտանգության եւ պաշտպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վահան Հովհաննիսյանը կտրուկ ասաց հետեւյալը. «Ընդհանուր առմամբ ես բյուջեից կարո՞ղ եմ բավարարված լինել՝ ոչ, ուրեմն այդ մասով էլ բավարարված չեմ»:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Իշխանավորներին մտահոգում են միայն սեփական եկամուտները

Ինչն արտացոլվել է 2003 թ. բյուջեում

Այլ կերպ, քան ծաղր բնակչության սոցիալապես առավել խոցելի խավի նկատմամբ 2003 թ. բյուջեով նախատեսված աշխատավարձերի ծայրահեղ տարբերակված բարձրացումները չես անվանի: Դա երեւի զգում են նաեւ բյուջեն ներկայացնող պետական այրերը՝ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանի գլխավորությամբ, վարչապետը, ինչի պատճառով էլ նրանց բացատրություններն ու հիմնավորումներն առավել ամուր նյարդեր ունեցողների ծիծաղը, իսկ մյուսների զայրույթն են առաջացնում:

Նախ անդրադառնանք բարձրաստիճան անձանց աշխատավարձերին: Դրանք առանց այն էլ էապես բարձր են բյուջեից վարձատրվողների գերակշիռ մեծամասնության աշխատավարձերից: Դատեք ինքներդ. մշակույթի ոլորտի աշխատողների աշխատավարձերը տատանվում են 6-11 հազար դրամի, ուսուցիչներինը՝ 12-14 հազար դրամի սահմաններում, իսկ ԱԺ պատգամավորներինը, նախարարներինը, վարչապետինը, նախագահինը՝ 140 հազար դրամից 200 հազար դրամի սահմաններում: Վերջիններիս աշխատավարձը 10-20 անգամ գերազանցում է առաջինների աշխատավարձը: Ավելացնենք բարձրաստիճան պաշտոնյաների այլեւայլ աղբյուրներից եկամուտներ ստանալու բազմաթիվ հնարավորությունները, որոնք, բնականաբար, օգտագործվում են եւ հիմնական եկամուտն են ապահովում: Սակայն եթե անգամ մի պահ սա մոռանանք, ապա զուտ աշխատավարձերի առումով ակնհայտ չէ՞, որ ծայրահեղ բեւեռացված պատկեր է ստեղծվել հենց պետության դեկի մոտ գտնվողների կողմից՝ հօգուտ իրենց, օգտագործելով իշխանություն ունենալու հանգամանքը: Հիմա էլ պատգամավորներն ու կառավարությունն «իշխանություն-ընդդիմություն» խաղալով, ձեռք-ձեռքի տված նախաձեռնում են սեփական աշխատավարձերի նոր, բազմապատիկ բարձրացումը: Մեղմ ասած, միամիտ պետք է լինել՝ հավատալու համար Վարդան Խաչատրյանի այն հավաստիացմանը, թե դա իրենց հաջորդների համար է արվում: Ազգային ժողովում կա՞ որեւէ պատգամավոր, որը չի փորձելու վերընտրվել, կամ կառավարությունում նախարար, որը չի փորձելու վերահաստատվել իր պաշտոնում:

Հերթական բարձրացումներից հետո բարձրաստիճան պաշտոնյաների աշխատավարձերը կստանան 360 հազար դրամից մինչեւ 600 հազար դրամի սահմաններում: Դարձյալ անդրադառնանք Վարդան Խաչատրյանի «խորաթափանց» պարզաբանումներին: Այն է, որ ժամանակն է ընդունել, որ պատգամավորները կամ նախարարները պարզապես ազնիվ չեն (ինչի առնչությամբ երբեւէ չենք կասկածել- Ա. Մ.) եւ չեն կարող 140 հազար դրամ աշխատավարձով հրաշալի ապրել, լավ մեքենաներ եւ կոստյումներ գնել, ամառը հանգստանալ: Ո՞րն է ստեղծված իրավիճակում ելքը: Դե, իհարկե, աշխատավարձերի մի քանի անգամ բարձրացումը: Դրանից հետո պատգամավորները, նախարարները, մյուս բարձրաստիճան պաշտոնյաներն անմիջապես կազնվանան: Դա նշանակում է, որ կիրականանան նաեւ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարի՝ այս որոշման հակակոռուպցիոն նշանակության մասին պնդումները: Այս առնչությամբ միայն մեկ հարց կցանկանայինք ուղղել նախարարին՝ գոնե ինքն իր խոսքերին հավատո՞ւմ է: Կա՞ որեւէ երաշխիք, որ բարձրաստիճան պաշտոնյաները կբավարարվեն այժմ արդեն 700-1000 դոլար կազմող աշխատավարձերով եւ այլեւս չեն օգտվի իշխանության ընձեռած հնարավորություններից:

Դիտարկենք մյուս՝ սոցիալական բեւեռացման խորացման հարցը: Նախատեսվում է, որ ուսուցիչների աշխատավարձերը կբարձրանան 20 տոկոսով: Գումարային առումով ներկայիս 12-14 հազար դրամի փոխարեն դրանք լավագույն դեպքում կկազմեն 15-18 հազար դրամ: Մշակույթի ոլորտի աշխատողները 6-11 հազարի փոխարեն կստանան 11-18 հազար դրամ: Թոշակառուների թոշակը կավելանա ընդամենը մի քանի 100 դրամով՝ կազմելով միջինը 6000 դրամ: Այժմ այս թվերը համեմատենք 360 հազար կամ 600 հազար դրամի հետ: Տարբերությունը ներկայիս 10-20 անգամի փոխարեն կկազմի միջինը 20-40 անգամ: Չնայած սրան, իշխանավորների ցինիզմը թույլ է տալիս 2003 թ. բյուջեն «սոցիալական» անվանել, խոսել աղքատության նվազեցման կամ սոցիալական բեւեռացման մեղմացման մասին: Եվ որպեսզի պատկերն ավելի կատարյալ լինի, բարձրացվում են նաեւ մյուս «անպաշտոն» խավերի՝ դատավորների, դատախազների, հարկային, մաքսային ոլորտների աշխատակիցների, պետական մյուս պաշտոնյաների աշխատավարձերը: Դարձյալ նույն հիմնավորմամբ՝ որպեսզի դատավորներն ու դատախազները կաշառք չվերցնեն, հարկայիններն ու մաքսայինները բյուջեի գումարները չգրպանեն: Մի խոսքով՝ որպեսզի ազնվանան եւ զերծ մնան գայթակղություններից: Սրանից միայն մեկ եզրակացության ես հանգում՝ այս երկրում որպեսզի աշխատավարձդ բարձրանա, պետք է անազնիվ լինես: Դժբախտաբար, սա սոսկ տեսական եզրակացություն չէ:

Ի վերջո, անդրադառնանք Վարդան Խաչատրյանի «ամենազորավոր» փաստարկին, որն, ի դեպ, հակասում է բյուջեն սոցիալական համարելու նրա իսկ պնդմանը: Դա այն է, որ վերոնշյալ արտոնյալ խավի աշխատավարձերի բարձրացման համար նախատեսված գումարները եթե ուղղվեին աշխատավարձի չնչին բարձրացում ունեցածներին, ապա մեծ սոցիալական արդյունք չէր տա: Սակայն այդ դեպքում ո՞ւր մնաց պետության դերը: Մի՞թե այն սահմանափակվում է նրանով, որ բարձր վարձատրվողներն ավելի բարձր ստանան, եւ մյուսների նկատմամբ տարբերությունը խորանա: Կարելի էր, չէ՞, այնպես անել, որպեսզի աշխատավարձերի բարձրացումը համամասնորեն լիներ: Հարկ է պարզապես օրենսդրորեն ամրագրել, որ աշխատավարձի բարձրացումները պետք է վերաբերեն միայն նվազագույն աշխատավարձի չափին: Այսինքն՝ այն գումարները, որոնք հնարավոր է եղել ուղղել աշխատավարձերի բարձրացմանը, համամասնորեն կբաշխվեն բոլորի միջեւ: Նշված քայլին դիմելու համար ընդամենը ցանկություն էր անհրաժեշտ: Սակայն ժողովրդի շահերի մասին արդեն բոլորին զզվեցրած ելույթ ունեցող գործադիր եւ օրենսդիր բարձրագույն իշխանության ներկայացուցիչները գերադասում են գնալ այլ՝ սեփական շահերի առաջնահերթության ճանապարհով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայ ուսանողի ազգային արժանապատվությունը վիրավորած պրոֆեսորը հեռացվել է Գլենդեյլի քոլեջից

Երեկ, ԱՄՆ Կալիֆոռնիայի նահանգի Գլենդեյլ քաղաքի կրթական հաստատություններից մեկում հայազգի ուսանողի հետ կապված միջադեպի առնչությամբ լրատվամիջոցներով տարածված տեղեկատվության իսկությունը ճշտելու նպատակով ՀՀ ԱԳՆ-ն խնդրել է Լոս Անջելեսում ՀՀ գլխավոր հյուպատոսությանը պարզել դեպքի հանգամանքները: Ի պատասխան, վերջինս տրամադրել է հետեւյալ տեղեկատվությունը.

«Ս.թ. նոյեմբերի 6-ին Կալիֆոռնիայի Գլենդեյլ քաղաքի համայնքային քոլեջում տեղի է ունեցել տհաճ միջադեպ, երբ ԱՄՆ-ի պատմությունը դասավանդող պրոֆեսոր Փոլ Վիլյամսը սպառնացել է հայ ուսանողին՝ ոտնձգություն իրականացնելով ուսանողի ազգային պատկանելության հանդեպ: Սույն անվայել արարքը բոլորի կողմից միանշանակ որակավորվել է որպես ռասայական խտրականության ակտ:

Նոյեմբեր 8-ին՝ ուրբաթ օրը, Գլենդեյլի համայնքային քոլեջի ղեկավարության նիստում դասախոս Փ. Վիլյամսը պաշտոնապես հեռացվել է քոլեջից: Ի միջի այլոց, վերջինս փոխարինման կարգով ժամանակավորապես էր ընդգրկված քոլեջի դասախոսական կազմում, եւ նրա դասախոսական գործունեությունը տեւել է ընդամենը մեկ շաբաթ:

ՀՀ գլխավոր հյուպատոսությանը նաեւ հաջողվել է պարզել, որ այս հանգամանքը որպես բողոք քոլեջի ղեկավարության եւ հասարակության ուշադրությանն է ներկայացրել մամուլում հիշատակված Ալիսա Ալավերդյանը: Ընդ որում, անմիջականորեն վերջինիս չեն ուղղված եղել Փ. Վիլյամսի բառերը, այլ մեկ ուրիշ հայազգի ուսանողի:

Սույն հարցի քննարկմանն են նպատակաուղղված լինելու ս.թ. նոյեմբերի 18-ին Գլենդեյլի համայնքային քոլեջում կայանալիք լսումները, որոնք նախաձեռնվել են հայ համայնքի կրթության բնագավառի ներկայացուցիչների եւ քոլեջի ուսանողա-դասախոսական կազմի կողմից»:

ԱԶԳ

Ֆինանսներ

Սպասարկման նոր չափանիշներ «Կոնվերս բանկում»

Հաճախորդի համար բանկը սկսվում է սպասարկման սեղանից։ Այս առումով «Կոնվերս բանկը» ստեղծել է բոլոր անհրաժեշտ պայմանները, որպեսզի հաճախորդի առաջին տպավորությունը դրական լինի։ Ինչպես տեղեկացանք հաճախորդների գործառնական սպասարկման բաժնի պետ Անահիտ Խանոյանից, սպասարկումն արագ ու լիարժեք իրականացնելու, հերթեր չգոյացնելու նպատակով իրականացվել է հաճախորդների տարբերակում VIP եւ սովորական այցելուների։ VIP այցելու դառնալու համար սահմանված են գործարքների հաճախականության, վաղեմության, գումարային չափի չափանիշներ։ Այս խմբի սպասարկման համար անհրաժեշտ են ավելի երկար ժամանակ եւ առանձնահատուկ պայմաններ։ «Կոնվերս բանկում», առաջինն ու միակը Հայաստանում, ներդրվել է «մեկ պատուհանի» մեթոդը, որը նշանակում է, որ հաճախորդը բոլոր գործարքները, այդ թվում դրամարկղային գործառույթն իրականացնում է մեկ սեղանի միջոցով։ Հաջորդ ծառայությունը էլեկտրոնային տարբերակով բանկային հաշիվ բացելու, հաշվի վրա եղած գումարների շարժին հետեւելու հնարավորությունն է։ Ստեղծվել է «Բանկ-հաճախորդ» համակարգը, որի միջոցով հաճախորդները գործարքներ կարող են իրականացնել առանց բանկ հաճախելու, սեփական համակարգչի առջեւ նստած։

«Կոնվերս բանկում» ընդունվում են տարբեր պայմաններով եւ ժամկետով ավանդներ։ Սովորական, գումարի ավելացման իրավունքով, երեխաների անունով ժամկետային ավանդներն ընդունվում են բավականին շահավետ պայմաններով։ Օրինակ՝ գումարի ավելացման իրավունքով ավանդ ունենալու դեպքում տարբերաբար կարող ես ավելացնել գումարն առանց նոր պայմանագրի։ Կամ երեխայի անունով գումար դնելուց հետո մինչեւ չափահաս դառնալը տարեկան 6 տոկոսը (ամերիկյան դոլարով) փոփոխման ենթակա չէ։ Գումարի ներդրման պահին բանկը կարող է հայտնել, թե որքան կկազմի երեխայի չափահաս դառնալու տարում։ Սակայն եթե այդ գումարը վերցնելու խիստ անհրաժեշտություն է առաջանում, ապա ծնողներն այն կարող են ստանալ հաշվարկված տոկոսներով։ Ի դեպ, բանկը սկսել է ավանդներ ընդունել նաեւ եվրոյով՝ 4,5 տոկոսով 1-6 ամիս ժամկետով։ Սա կատարվել է ընդառաջ գնալով պահանջարկին, այսինքն՝ հաճախորդների ցանկությանը։

«Կոնվերս բանկը» միակն է Հայաստանում, որ տրամադրում է AMERICAN EXPRESS քարտեր եւ շուտով կստանա նաեւ դրանց սպասարկման թույլտվությունը։ Տրամադրվում եւ սպասարկվում են նաեւ VISA, MASTER, ARCA քարտերը։

Դրամական փոխանցումները Հայաստանի տարածքում եւ Հայաստանից դուրս կատարվում են նույն օրվա ընթացքում։ Բոլոր արտարժույթներով կանխիկ մուտքագրման դեպքում մինչեւ 3000 դոլար բանկային տվյալներով փոխանցումից պահվում է ընդամենը 0,1 տոկոսը, որը սակայն չպետք է նվազ լինի 15 դոլարից եւ ավելի՝ 100 դոլարից։ 3000 դոլարից ավելին իրականացվում է անվճար։ Սովորական անկանխիկ փոխանցման դեպքում առանց գումարի չափի սահմանափակման պահվում է 0,1 տոկոսը, դարձյալ 15 դոլար նվազագույն եւ 100 դոլար առավելագույն չափասահմանով։ Դրամական փոխանցումներ «Կոնվերս բանկը» կատարում է աշխարհի տարբեր երկրների հետ։ Աշխարհագրությունը լայն է՝ Ռուսաստան, Եվրոպա, ամերիկյան մայրցամաք եւ այլ տարածաշրջաններ։ Այնպես որ «Կոնվերս բանկի» ծառայություններից օգտվելու պարագայում ինքներդ կհամոզվեք, որ լավագույն սպասարկման եւ մատուցվող ծառայությունների բազմազանության մասին ասվածը սոսկ խոսքեր չեն։

Ա. Մ.

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Մեր ֆինանսական շուկայի համար 5-10 բանկը բավարար է»

Նշում է «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրենը

«Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրեն Սմբատ Նասիբյանի հետ մեր հարցազրույցի ժամանակ, անշուշտ, հնարավոր չեղավ անդրադառնալ Հայաստանի բանկային համակարգի բոլոր խնդիրներին։ Սակայն կարծում ենք, որ երկրի առաջատար բանկերից մեկի ղեկավարի տեսակետները վերջին ամիսներին այս ոլորտի առավել հրատապ դարձած մի շարք հարցերի վերաբերյալ կարող են հետաքրքրական լինել։

– Հայկական 8 բանկերի՝ Կենտրոնական բանկի խնամակալության տակ հայտնվելուց հետո մեր բանկային համակարգի վիճակի մասին հակադիր տեսակետներ են հնչում։ Ձեր կարծիքով, մեր բանկային համակարգի վիճակը վատթարացե՞լ է, թե՞ ընդհակառակը՝ առողջացել։

– Նախ համակարգի մասին չի կարելի ընդհանրական խոսել։ Նույնիսկ զարգացած երկրի տնտեսության մասին չի կարելի ընդհանրական ասել, թե շատ լավ է կամ վատ է։ Կան լավ վիճակում գտնվող բանկեր եւ ձեռնարկություններ եւ վատ վիճակում գտնվողներ։ Մեր դեպքում կան առողջ բանկեր եւ բանկեր, որոնք ի սկզբանե պարզ էր, որ կընկնեն խնամակալության տակ։ Դա հավերժ գործընթաց է։ Անգամ աշխարհի զարգացած երկրներում պատահում է, որ բոլորի համար անսպասելի առաջնակարգ բանկեր են սնանկանում։ Երբ դա տեղի է ունենում նման կայացած եւ անցումային շրջանը հաղթահարած երկրներում, ապա Հայաստանում նույնպես հնարավոր են նման դեպքեր։

Այլ հարց է, թե որքանով է դա արդարացված։ Իմ կարծիքով, Հայաստանի ֆինանսական շուկան շատ սահմանափակ է եւ այստեղ ֆինանսական հոսքերը սպասարկելու համար 5, առավելագույնը 10 բանկն էլ բավարար է։ Սակայն 30-ը կամ 22-ը, 8-ի խնամակալության տակ հայտնվելուց հետո, ներկա ծավալների համար շատ են։ Կամ ծավալները պետք է մեծանան կամ բանկերը դուրս գան։ Տա Աստված, որ առաջինը տեղի ունենա։

– Մի տեսակ արհեստական չի՞ ստացվում բանկերի քանակի նման սահմանափակումը։ Կարող են լինել մեծ բանկեր եւ փոքր բանկեր, որոնք իրենց ուղղվածությունն ունեն ու նորմալ գործում են։

– Ոչ, արհեստական չէ։ Բանն այն է, որ մինչեւ վերջերս Հայաստանում չկային ֆինանսական կազմակերպություններ եւ դրանց մասին օրենք։ Չափանիշները պետք է հստակ լինեն։ Բանկերը ցանկացած դեպքում գործ ունեն բնակչության ավանդների հետ, այսինքն՝ դրանք գերհասարակական նշանակություն ունեն։ Բանկերի սնանկացումը կարող է ազդել ոչ միայն դրանց սեփականատերերի եւ փոքր թվով այլ անձանց, այլեւ ամբողջ հասարակության վրա։ Կարծում եմ, որ Կենտրոնական բանկը ճիշտ է վարվում՝ խստացնելով պահանջները կապիտալի եւ այլ նորմատիվների առումով։ Բանկերի վերահսկողությունը պետք է ուժեղ լինի, իսկ դրանք հզոր լինեն ի դեմս իրենց կապիտալի։ Այլ բան է, երբ ցանկանում են այս ոլորտում ինչ-որ տեղ զբաղեցնել, թող ձեւակերպվեն որպես վարկային կամ այլ տիպի ֆինանսական կազմակերպություն եւ աշխատեն։ Սակայն նրանք չպետք է ունենան այն մեծ ռիսկերի գնալու իրավունքը, որ ունեն բանկերը։ Դրա համար պետք է լինի ուժեղ վերահսկողություն, որպեսզի չլինեն խաբված ավանդատուներ կամ նրանց կուսակցություններ։

– Բանկերի նշանակությունը նաեւ անկանխիկ շրջանառություն ապահովելն է։ Այստեղ կարծես թե վիճակն այնքան էլ լավ չէ։ Սա ի՞նչ է նշանակում, հասարակությունը պատրաստ չէ՞ դրան, թե՞ բանկերը կայացած չեն։

– Հասարակությունը վերացական հասկացություն է։ Հասարակությունը եւ պետությունը պետք է հանգեն այն եզրակացության, որ անկանխիկը շահավետ է։ Երբ շրջանառությունն անկանխիկ չէ, որոշ մարդիկ շահում են ստվերային շրջանառություն իրականացնելով։ Դրա փոխարեն մենք կորցնում ենք վարկային ռեսուրսներ։ Այսինքն՝ նաեւ այդ նույն մարդիկ կորցնում են հետագայում էժան վարկեր ստանալու հնարավորությունը։ Մենք չունենք անկանխիկ շրջանառություն, չունենք փոխկապակցված, շուկայական մեխանիզմներ։

– Այդ մեխանիզմները նախ եւ առաջ օրենքներն են, որոնց ընդունումը շահավետ է եւ՛ բանկերին, եւ՛ պետությանը։ Բանկերը կարծես թե այդքան էլ ակտիվ չեն անկանխիկ շրջանառությունն ավելացնելուն միտված օրենսդրության ստեղծման եւ առաջ տանելու հարցում։

– Այդպիսի օրենք արդեն ընդունվեց, բայց իրավացի եք, որ բանկերն ակտիվ չեն։

– Ձեր բանկի գործունեության մասին ի՞նչ կասեք։

– Մենք ամենաբարձր մակարդակի ենք հասցրել սպասարկումը, հաշվի առնելով հաճախորդների բոլոր պահանջները։ Բանկի միջոցով իրականացվում են Գերմանա-հայկական հիմնադրամի, Համաշխարհային բանկի, Լինսի հիմնադրամի ֆինանսավորած ծրագրերը։ Աշխատում ենք տարբեր ոլորտների՝ էներգետիկայի, արդյունաբերության, գյուղմթերքների վերամշակման եւ այլ ձեռնարկությունների հետ։ Սպասարկման եւ ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկություններ կստանաք հաճախորդների գործառնական սպասարկման բաժնից։ (Տե՛ս «Սպասարկման նոր չափանիշներ «Կոնվերս բանկում»» հրապարակումը– Ա. Մ.)։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԼՂՀ

Կենսաթոշակը՝ կենսագործունեության հայելի

ԼՂՀ պետական կենսաթոշակային հիմնադրամի պաշտոնական տվյալներով, Արցախում այսօրվա դրությամբ աշխատանքային եւ սոցիալական կենսաթոշակ է ստանում 27.985 մարդ, որի ամսական միջին չափը, մեկ մարդու հաշվով, «Արցախ» տարածքային հավելման հետ կազմում է 6.660 դրամ։

Շուրջ 13.500 քաղաքացիների արտոնությունների համար տրվում է դրամական փոխհատուցում։ Մայրաքաղաք Ստեփանակերտում այն կազմում է 4.630 դրամ, իսկ գյուղական վայրերում 2.840 դրամ։ Միեւնույն ժամանակ, երկրորդ աշխարհամարտի 961 մասնակիցների վճարվում է պատվովճար ամսական 2.860 դրամի չափով։

Ինչպես նշեց հիմնադրամի նախագահ Վ. Ավետիսյանը, երեք տարի առաջ հիմնադրամը գտնվում էր ծանր կացության մեջ։ Նախորդ կառավարության վարած ոչ ճիշտ քաղաքականության արդյունքում կենսաթոշակների գծով պարտքը հասել էր 660 միլիոն դրամի, ամիսներով չէին վճարվում կենսաթոշակները։

Հանրապետությունում իրականացվող սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումները, ըստ Վ. Ավետիսյանի, հնարավորություն են տվել շտկել վիճակը։ Այժմ, նոյեմբերի առաջին տասնօրյակի դրությամբ, մայրաքաղաքում եւ շրջաններում սկսված է հոկտեմբեր ամսվա կենսաթոշակների վճարումը։

Եթե 1999 թ. հիմնադրամը սեփական եկամուտների գծով մուտքերը կատարել էր 63,0 տոկոսով, ապա անցյալ տարի այն կազմել էր 101,2 տոկոս։ Այս տարի եւս, հիմնադրամի նախագահի համոզմամբ, մուտքերը դարձյալ կգերազանցեն հարյուր տոկոսանոց նիշը։

2000 թ. նոյեմբերին ԼՂՀ խորհրդարանը փոփոխություններ եւ լրացումներ է կատարել «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» օրենքում, որոնցով զգալիորեն նվազեցվել են գործատուների, գյուղացիական տնտեսությունների, անհատ ձեռնարկատերերի պարտադիր սոցվճարների չափերը։

Ի պարզաբանումն այդ փոփոխությունների, Վ. Ավետիսյանը նշեց, որ անցած երկու տարում գործատուների մոտ աշխատանքի վարձատրությանն ուղղված միջոցների նկատմամբ սահմանված սոցիալական վճարների չմուծված ծավալը 92 տոկոսից նվազել է 13 տոկոսի, իսկ 2003 թ. այն կկազմի 10 տոկոս։

Այս բոլորը, ԼՂՀ պետական կենսաթոշակային հիմնադրամի նախագահի վկայությամբ, խթանում են հանրապետությունում ստվերային աշխատավարձի կրճատմանը, որի գործնական արդյունքներն արդեն առկա են սոցվճարների հավաքագրման գործընթացում։

Միեւնույն ժամանակ կան դեռեւս ապահովագիրներ, որոնք ժամանակին ու ամբողջությամբ չեն կատարում սոցիալական վճարումները։ Վ. Ավետիսյանի ներկայացրած տվյալներով՝ դրանցից են «ԱՏՍ Վանք լես» ՓԲԸ-ն, «Շինանյութերի կոմբինատ» ՊՓԲԸ-ն, «Բնակարանային շահագործման տնտեսություն» ՊՓԲԸ-ն, «Սիզմա» անհատական ձեռնարկությունը եւ այլն։ Նրանց նկատմամբ հայց է ներկայացվել դատարան՝ բռնագանձում կատարելու համար։ Իսկ ընդհանրապես, ընթացիկ տարում հիմնադրամի կողմից հայցադիմում է ներկայացվել 30 տնտեսվարող սուբյեկտների նկատմամբ՝ 76 միլիոն դրամի գումարային հաշվով։

Հիմնադրամի նախագահի խոսքերով, ժողովրդագրական փոփոխությունները շոշափելի ազդեցություն են թողել ԼՂՀ-ում կենսաթոշակային ապահովության համակարգի վրա։ Մասնավորապես, զգալիորեն ավելացել է 60 եւ ավելի տարիք ունեցող բնակիչների թիվը, որն էլ մեծացրել է աշխատանքային տարիք ունեցող բնակչության սոցիալական ծանրաբեռնվածությունը։ Տնտեսության մեջ զբաղվածների եւ կենսաթոշակառուների թվի հարաբերակցության՝ համակարգի բեռնվածության գործակիցը կազմում է 1:1,3, իսկ համակարգի փոխհատուցման գործակիցը՝ միջին կենսաթոշակի հարաբերությունը միջին աշխատավարձին, կազմում է հազիվ 29 տոկոս։

Հիմնադրամի գործունեության բարելավման աշխատանքներ տարվում են։ Իբրեւ դրա վկայություն հիմնադրամի նախագահը նշեց, որ հիմնական գործառույթները՝ կենսաթոշակներ եւ սոցվճարներ, մեքենայացվել են։ Հիմնադրամում եւ նրա քաղաքային ու շրջանային կենտրոններում տեղադրվել են համակարգիչներ, գործողության մեջ են մտցվել համապատասխան ծրագրեր։

Իսկ ընդհանրապես, բնագավառի առաջնահերթ խնդիրը, Վ. Ավետիսյանի խոսքերով, անցումն է պարտադիր կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգին եւ դրա հետ կապված կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգում ընդգրկված անձանց անհատական հաշիվներում պարտադիր ապահովագրական վճարների հաշվառումը։ Այսինքն՝ հասնել նրան, որպեսզի անձի կենսաթոշակի չափը սահմանվի նրա ամբողջ կյանքի ընթացքում կատարած սոցվճարների չափին համապատասխան։

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

Ստեփանակերտ

Միջազգային

Կիպրոսի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանաձեւի արձագանքները դրական են

Մնում է, որ դրան դրականորեն արձագանքի թուրքական բանակը

Օրերս ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Քոֆի Անանն Անվտանգության խորհրդում առաջարկել է Կիպրոսի հարցի առնչությամբ նոր բանաձեւ: **«Ազգը»** նախորդ համարում Ջորջ Տեր-Բարթողի Նիկոսիայից ուղարկած հոդվածով անդրադարձավ բանաձեւին: Հարկ է նշել, որ բանաձեւը լայն արձագանք է գտել ինչպես Կիպրոսում, Հունաստանում եւ Թուրքիայում, այնպես էլ ԱՄՆ-ում, Եվրամիությունում եւ Եվրախորհրդարանում:

Ընդհանուր առմամբ արձագանքները Հունաստանում եւ Թուրքիայում դրական են, իսկ Կիպրոսում երկուստեք զգուշավոր: ԱՄՆ-ում, Եվրամիությունում եւ հատկապես Եվրախորհրդարանում բանաձեւը մեծ ոգեւորություն է առաջ բերել: ԱՄՆ-ի պարագայում ոգեւորությունը թերեւս պայմանավորված է Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում դիրքեր ամրապնդելու քաղաքական հաշվարկներով: Ակնհայտ է, որ Կիպրոսի հիմնախնդրի կարգավորմամբ մեծապես կարգավորվում են թուրք-հունական հակասությունները: Այսպիսով, ամերիկացիները ձերբազատվում են 28 տարվա վաղեմություն ունեցող այդ հակամարտությամբ զբաղվելու պարտականությունից, եւ ողջ ուշադրությունը կենտրոնացնում են վերոհիշյալ հաշվարկների վրա: Միաժամանակ ԱՄՆ-ն ստանում է հաշվարկներում Հունաստանի եւ Թուրքիայի համատեղ աջակցությանն ապավինելու նոր հնարավորություններ:

Եվրոպական երկրների համար զգալի հեշտանում է Եվրամիությանը Կիպրոսի անդամակցության հարցը դրականորեն լուծելու առաջադրանքը, ընդ որում, առանց Թուրքիայի հետ դիվանագիտական հնարավոր բախումների: Այլ կերպ, կիպրական հիմնախնդրի կարգավորման պարագայում վերանում է ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցությանը Թուրքիայի հակազդեցության հավանականությունը:

Ինչ վերաբերում է Կիպրոսի նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսի եւ թուրքական կողմի առաջնորդ Ռաուֆ Դենքթաշի երկուստեք զգուշավորությանը, ապա դա էլ պետք է պայմանավորել բանաձեւի այն կետերով, որոնք կողմերին չեն բավարարում: Նախագահ Քլերիդեսն, արտահայտվելով այդ կետերի մասին, չի մանրամասնել, թե որոնք են դրանք: Թեեւ մանրամասնելուց զերծ է մնացել նաեւ Դենքթաշը, այնուամենայնիվ, թուրքական կողմն առարկում է 200 հազար հույն փախստականների մոտ կեսին իրենց բնակության վայրը վերադառնալու կետին, ինչպես նաեւ տարածքային հավանական զիջումներն, որոնք, ըստ բանաձեւի, ենթադրվում են Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հատվածից կատարել հույների օգտին:

Թուրքական «Զաման» թերթը նոյեմբերի 13-ի համարում այս հանգամանքի վրա ուշադրություն հրավիրելիս գրում է, որ թուրքերից պահանջում են Հյուսիսային Կիպրոսի տարածքը 7-9 տոկոսը զիջել հույներին: Ի դեպ, թուրքերն առ այսօր վերահսկում են Կիպրոսի տարածքի 35,6 տոկոսը: Զիջելու դեպքում նրանց վերահսկողության տակ կմնա կղզու շուրջ 27 տոկոսը: Որքան էլ Նախագահ Քլերիդեսը չմանրամասնի, հունական կողմի համար էլ անընդունելի պետք է լինի թուրք վերաբնակներին Կիպրոսի քաղաքացիություն շնորհելը:

Դենքթաշ-Քլերիդես օգոստոսյան հանդիպումից: Ի դեպ, այս երկու ղեկավարները քենակալներ են. նրանց կանայք քույրեր են:

Համենայն դեպս, Կիպրոսի հարցի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանաձեւը պաշտոնապես ներկայացվել է շահագրգիռ կողմերին, որոնց թվում Հունաստանի եւ Թուրքիայի հետ նաեւ Անգլիան է: Նախագահ Քլերիդեսը Հունաստանի վարչապետ Կոստաս Սիմիտիսի հետ դա քննարկել է: Բանաձեւը քննարկվել է նաեւ թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարության համատեղ նիստում:

Թուրքական «Սաբահ» թերթը նոյեմբերի 13-ի համարում նշում է, որ գլխավոր շտաբը դրականորեն է տրամադրված: Հատկանշական է, որ թերթում բանաձեւի նկատմամբ Հունաստանի եւ Թուրքիայի դրական վերաբերմունքը վերագրվում է ինչպես Սիմիտիսին, այնպես էլ խորհրդարանական ընտրություններում հաղթանակ տարած «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության գլխավոր Նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանին: Թեեւ այդ առումով պատահական չէր «Սաբահի» «Երկու հանդուգն մարդ» խորագիրը:

Բանաձեւի նկատմամբ դրականորեն արտահայտվեց նաեւ թուրքական պետհեռուստատեսությունը: Փաստորեն, դրանով էլ ձայնակցեց Էրդողանին: Հարկ է սակայն նշել, որ Էրդողանը որքան էլ դրականորեն արտահայտվի, թուրքական թերթերն ու պետհեռուստատեսությունը լավատեսական գնահատականներ տան, այնուամենայնիվ, թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Հիլմի Օզքյոքը պատրաստվում է մեկնել Հյուսիսային Կիպրոս: Քանի որ մեկնելու որոշումն անմիջականորեն պայմանավորված է Կիպրոսի հարցի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի նոր բանաձեւով, ուստի դա բանակին առանձնապես չի գոհացրել: Մինչդեռ բանակը Թուրքիայում նաեւ քաղաքական ուժ է եւ որպես այդպիսին այլընտրանք չունի:

ՏԱԹԵՎ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԻՐԱՔՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

Իրաքի պատերազմը կարող է եռակի բարձրացնել նավթի գինը

Իրաքի դեմ նոր պատերազմի սանձազերծման դեպքում անմշակ նավթի ներկայիս գինը կարող են եռակի բարձրանալ՝ հասնելով մեկ բարելի դիմաց 80 դոլարի: Դա աղետալի հետեւանքներ կունենա համաշխարհային տնտեսության վրա: Այս հետեւության են հանգել միջազգային փորձագետները, որոնք նավթի թեման քննարկել են Վաշինգտոնի միջազգային եւ ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնում: Ինտերֆաքս գործակալությունը նշում է, որ մասնագետները նավթի գնի նմանօրինակ թռիչքային աճը հնարավոր են համարում այն դեպքում, երբ հավանական հակամարտության ընթացքում՝ Իրաքի իշխանություններն ավերեն նավթահանույթի սեփական օբյեկտները, օգտագործեն զանգվածային բնաջնջման զինատեսակներ եւ հրթիռային հարվածներ հասցնեն Սաուդյան Արաբիայի ու Քուվեյթի գլխավոր նավթաբեր շրջաններին:

«Դոյչե բանկի» փորձագետ Ադամ Սիմինսկու կարծիքով, համաշխարհային տնտեսությունը կանգնեցնելու համար բավական կլինի մեկ բարել նավթի գինը հասցնել 40 դոլարի: Հետեւաբար ամեն ինչ պետք է արվի նման իրավիճակ թույլ չտալու նպատակով:

Պ. Ք.

Իրաքը պատրաստվում է նյարդակաթվածային գազ օգտագործել

Իրաքը ձեռք է բերում մեծ քանակությամբ դեղամիջոցներ, որոնք կարող են որպես հակաթույն կիրառվել նյարդակաթվածային գազի օգտագործման դեպքում: Այդ մասին հաղորդել է Ռոյթեր գործակալությունը, վկայակոչելով ԱՄՆ վարչակազմից ստացված տվյալները: Մասնագետների կարծիքով, իրաքցիների պատվիրած դեղամիջոցների ծավալն անհամեմատ գերազանցում է դրանցով երկրի բոլոր կլինիկաների ապահովման համար պահանջվող քանակությունը:

Հիմնական մատակարարը Թուրքիան է: ԱՄՆ ղեկավարությունը պարզաբանումներ ստանալու նպատակով արդեն դիմել է Թուրքիայի իշխանություններին: Ռոյթերը մեջբերում է քիմիական զենքի փորձագետներից մեկի խոսքերը, որի կարծիքով Իրաքը մտադրվել է սեփական բանակը պաշտպանական միջոցներով ապահովել իր թունանյութերի օգտագործումից առաջ:

ԱՄՆ վարչակազմի տվյալներով, Բաղդադը պատվիրել է ատրոպինի մեկ միլիոն չափաբաժին եւ ներարկումների համար նախատեսված դեղորայքի մեծ քանակություն: Ենթադրվում է, որ իրաքցիները ձեռք կբերեն նաեւ ուրիշ քիմիական հականյութեր:

Պ. Ք.

Բեն Լադենի նոր ելույթը թերեւս գաղտնի հրահանգներ է պարունակում

Քաթարի «Ալ Ջազիրա» հեռուստաալիքով երեքշաբթի տարածված եւ Ուսամա բեն Լադենին վերագրվող ձայնագրությունը լրջորեն մտահոգել է ամերիկացի փորձագետներին: Երեկ «Վաշինգտոն փոստը» Նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմի աղբյուրներ վկայակոչելով գրեց, որ ձայնագրությունը թերեւս գաղտնագրված հրահանգներ եւ ուղերձներ է պարունակում «Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչների համար:

Իր ելույթում բեն Լադենը հավանություն է տալիս աշխարհում վերջերս կատարված ահաբեկչություններին, այդ թվում Մոսկվայի թատերական կենտրոնի դեպքերին, ինչպես նաեւ նոր սպառնալիքներ է ուղղում իր հակառակորդներին: «Գերմանացիների դեմ Թունիսում, ֆրանսիացիների դեմ Կարաչիում, ավստրալացիների եւ բրիտանացիների դեմ Բալիում, ֆրանսիական հեղուկանավի դեմ Եմենում, ամերիկացի զինվորների դեմ Ֆայլակում ձեռնարկված գործողությունները, Մոսկվայի պատանդառությունն՝ այս բոլորն իրենց հավասարը պաշտպանող մահմեդականների պատասխանն են: Դուք սպանում եք, ձեզ էլ կսպանեն, ռմբակոծում եք, ձեզ էլ կռմբակոծեն», ասվում է ելույթում:

Բեն Լադենն ամերիկացիների դաշնակից երկրների ժողովուրդներից պահանջում է հրաժարվել դաշինքից: Կոնկրետ նշվում են Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Կանադայի, Գերմանիայի եւ Ավստրալիայի անունները: Ռուսաստանի առնչությամբ ելույթում ասվում է. «Երբ դուք նայում եք Մոսկվայում զոհվածներին, հիշեք, որ Չեչնիայում մերոնք են զոհվել»:

Ելույթում նաեւ կոչ է արվում շարունակել ջիհադը, իսկ որպես գլխավոր թշնամի նշվում է «նոր փարավոն» Ջորջ Բուշի վարչակազմը:

Ամերիկացի փորձագետների խոսքերով, եթե հաստատվի, որ հեռարձակվածն իրոք բեն Լադենի ձայնն է, ապա դա կարելի է համարել գաղտնագրված ելույթ, որի նպատակն է բարձրացնել «Ալ Ղաիդայի» գրոհայինների մարտական ոգին, հրահանգներ տալ եւ հայտնել, որ առաջնորդը ողջ է:

NBC հեռուստաընկերությունն ուշադրություն է հրավիրում այն փաստի վրա, որ անցյալում նման «ուղերձների» հեռարձակումից հետո խոշոր ահաբեկչություններ էին ձեռնարկվել ԱՄՆ-ի եւ արեւմտաեվրոպական երկրների դեմ:

Պ. Ք.

Ջրի պաշարների կրճատումը հակամարտություններ է ծնում

Թուրքիան իբրեւ ջրերի գլխավոր վիշապ

Երկիր մոլորակի վրա բոլոր ջրերի 97 տոկոսը կուտակված է օվկիանոսներում ու ծովերում: Գրենլանդիայի եւ Անտարկտիկայի սառույցներն ամփոփում են ջրերի 2 տոկոսը, իսկ մնացյալ 1 տոկոսը կազմում են խմելու ջրի պաշարները: Քաղցրահամ ջուրը ոչ միայն քիչ է, այլեւ շատ անհամաչափ է տեղաբաշխված: Տարեցտարի ավելի ու ավելի չորային են դառնում Մերձավոր Արեւելքի եւ Հյուսիսային Աֆրիկայի շրջանները, որտեղ մի շարք երկրներում վերջին 40 տարում ջրի տարեկան սպառումը 3300-ից իջել է 1250 լիտրի: Առողջապահական նորման այստեղ 1000 լիտր է: Ինդոնեզիայում, Պակիստանում, Բանգլադեշում եւ այլուր միլիարդավոր դոլարներ են ծախսվում ջրազտման եւ ջրաեռացման նպատակներով: Հյուսիսային Չինաստանի խտաբնակ նահանգներում տարեկան սպառվում է 12,8 մլրդ խմ ջուր: Դրա հետեւանքով Պեկինի տակ ընդերքային ջրերի մակարդակն իջնում է տարեկան 70 սանտիմետրով:

Եթե երրորդ աշխարհի երկրներում արագորեն աճում է բնակչությունը, ապա արդյունաբերապես զարգացած պետություններում աճում է մեկ շնչին ընկնող ջրի սպառումը: Արդեն իսկ փորձեր են արվում պայքարելու հանուն «ջրային արդարության», որպեսզի հնարավոր լինի ապագայում կանխել համաշխարհային ջրային աղետները եւ դրանցից բխող հակամարտությունները: 2000 թ. ԱՄՆ Պետդեպարտամենտը կոչ արեց ստեղծել «ջրային համընդհանուր դաշինք, որը նոր հարյուրամյակում մարդկությանը կապահովեր խմելու ջրով»:

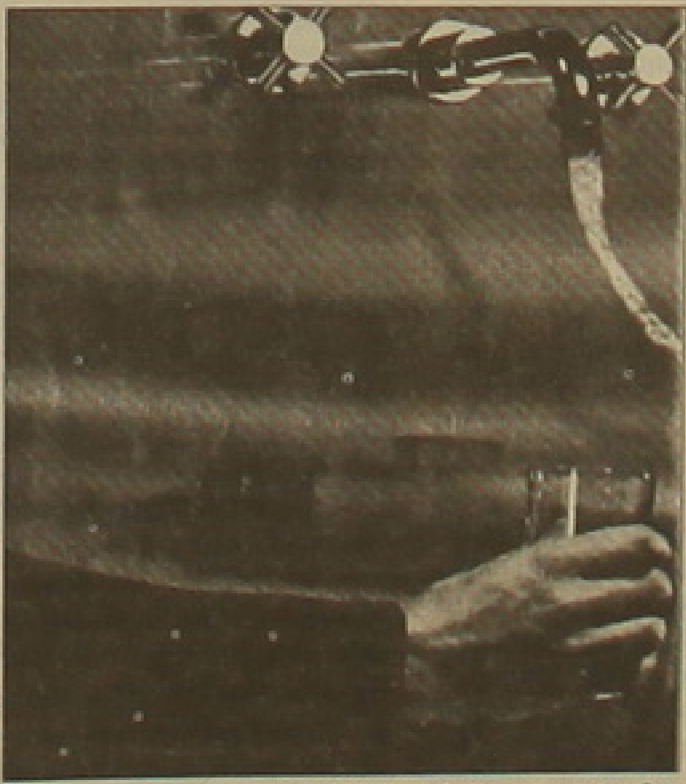

Տարիներ առաջ ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալին նախազգուշացնում էր. «Մերձավոր Արեւելքում հաջորդ պատերազմը լինելու է ջրի պատերազմ»: Նման հայտարարության համար հիմքեր կային: 1994 թ. իսրայելա-հորդանանյան բանակցություններում ջրի թեման գլխավոր հարցերից մեկն էր:

Հորդանանի տարածքով հոսում են Հորդանան եւ Յարմուկ գետերը, բայց դրանց ջրերից հորդանանցիները գրեթե չեն օգտվում: Բանն այն է, որ Յարմուկի ակունքները Սիրիայում են, որտեղ բազմաթիվ ամբարտակներ են սարքել եւ օգտագործում են գետի ջրերի մեծ մասը: Իսկ Հորդանան գետի ջրերից ամեն տարի մոտ 600 մլն խմ թափվում է Կիներեթ լիճ, որի ջրային պաշարներն օգտագործում է Իսրայելը:

1994 թ. հիշյալ բանակցություններում պայմանագիր ստորագրվեց ջրի բաշխման վերաբերյալ: Սակայն ռուսական էլեկտրոնային աղբյուրները նշում են, որ Իսրայելը վերջերս հաճախ է խախտում պայմանագիրը, գրավյալ տարածքներից վերցնելով երկրում սպառվող ջրի կեսից ավելին:

Հայ ժողովրդական բանահյուսության մեջ հաճախ է խոսվում ջրերի ակունքների մոտ հայտնված եւ մարդկանց ջրից զրկող վիշապների մասին: 20-րդ դարից գլխավոր վիշապի դեր է կատարում Արեւմտահայաստանը զավթած Թուրքիան: Ներկայումս այդ երկիրը տիրում է Հայկական լեռնաշխարհից սկիզբ առնող Տիգրիս եւ Եփրատ մեծ գետերի ակունքներին ու վերին հոսանքներին: Երկրի հարավարեւելյան շրջանների արդիականացման ծրագրի շրջանակներում Թուրքիան 22 ամբարտակ եւ 19 խոշոր էլեկտրակայան է կառուցում Տիգրիսի ու Եփրատի վրա, նախատեսում է 1,7 մլն հեկտարով ավելացնել ոռոգելի հողատարածքները:

Այդ գործողությունների հետեւանքով թուրք-սիրիական սահմանում Եփրատի հոսքը 30-ից իջել է 16 խմ-ի: Մինչդեռ Եփրատն ապահովում է սիրիական գետերի ջրային ռեսուրսների 80 տոկոսը: Շաթ էլ Արաբ գետի ծանծաղումը կարող է ջրի սուր պակաս առաջացնել Պարսից ծոցի արաբական երկրներում:

Իրաքը համաշխարհային հանրությանը մշտապես զգուշացնում է, որ «ջրային նախագծեր իրականացնելով՝ Թուրքիան ուզում է լիովին հսկողության տակ առնել Տիգրիսի եւ Եփրատի ջրերը, ինչը Սիրիայում եւ Իրաքում կհանգեցնի երաշտի եւ ջրի սուր պակասի»:

Բաղդադի հայտարարությունը զարմանալիորեն հաստատում են թուրք գեներալները, որոնց կարծիքով, «արաբական երկրներ մտնող ջրի վերահսկման միջոցով Թուրքիան կարող է վերահսկել նաեւ արաբների քաղաքականությունը»:

Քրդստանի բանվորական կուսակցությանն աջակցող Սիրիան փորձում է Անկարային վախեցնել նրանով, թե քրդական անկախ պետության ստեղծման դեպքում մերձավորարեւելյան գլխավոր գետերի ակունքներն այլեւս չեն լինի Թուրքիայի տարածքում: Ի պատասխան՝ Թուրքիան 1988 թ. սպառնաց առհասարակ փակել Եփրատը: «Մենք բոլորին խելքի կբերենք», հայտարարեց այն ժամանակվա վարչապետ Թուրգութ Օզալը:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Երեկ «Հայրենիք-թիվի» հեռուստաընկերությունում հանրապետության զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները մասնակցեցին մամլո ասուլիսին, որը նվիրված էր «Հայրենիք» հեռուստաալիքի առաջին հաղորդման մեկ տարվան: Մամլո ասուլիսին մասնակցում էին հեռուստաընկերության նախագահ Կարեն Վարդանյանը, գործադիր տնօրեն Վլադիմիր Օհանյանը եւ մշակութային տնօրեն Ժիրայր Դադասյանը:

Մանկաշոուների ժամանակը

«Հայրենիք-թիվի» հեռուստաընկերությունը մեկ տարեկան է

«Հայրենիք-թիվի» հեռուստաընկերությունը հիմնադրվել է 2000 թ. դեկտեմբերի 21-ին խորհրդարանի նախկին պատգամավոր Հրանտ Վարդանյանի կողմից: Ներկայումս «Հայրենիք» հեռուստաալիքը եթեր է հեռարձակվում 21-րդ դեցիմետրային հաճախականությամբ, համաձայն թիվ 57 լիցենզիայի, որը տրված է 2002 թվականի հուլիսի 3-ին: Լիցենզիան ուժի մեջ է մինչեւ 2009 թ. հուլիսի 3-ը:

Հեռուստաընկերությունն իր առաջին հաղորդումները հեռարձակել է 2001 թ. նոյեմբերի 10-ից: Եվ այդ օրվանից մանկական հաղորդումների հեռարձակումն այլեւս չի ընդհատվել: Իր առաջին հոբելյանը հեռուստաընկերությունը նշում է ունենալով 12 անուն սեփական, յուրահատուկ մանկական ծրագրեր «Մեր հայրենիքի մշակույթը», «Մեր հայրենիքի պատմությունը», «Մեր հայրենիքի հեքիաթները», «Վերկացիկ», «Արեւիկ-Նենդի», «Աստղածաղիկ» եւ այլն: Մինչեւ տարեվերջ այս ցանկը կհամալրեն եւս 2 ծրագրեր: Եթեր հեռարձակվելու համար պատրաստ են «Մեր դպրոցը» եւ «Քաղաքավարության կանոններ» հաղորդաշարերը: Հեռուստաընկերությունում այժմ աշխատում է 75 մարդ, որից 39-ը ստեղծագործական կազմում:

Քանի որ հեռուստաընկերությունը գովազդ չի հեռարձակում եւ չի հետապնդում եկամուտներ ունենալու քաղաքականություն (ավելին, արդեն անվճար պատրաստի հաղորդումներ է տրամադրում սփյուռքի եւ մարզային հեռուստաընկերություններին), ապա բոլոր անհրաժեշտ ծախսերը հիմնադիրը հոգում է իր սեփական եկամուտներից: Իսկ գործունեության ամբողջ ընթացքում հեռուստաընկերության հիմնադիր Հրանտ Վարդանյանը ներդրել է մոտ 620 հազար ամերիկյան դոլար գումար:

– Ուղիղ մեկ տարի առաջ եղբայրս մամլո ասուլիս էր հրավիրել «Հայրենիք» հեռուստաալիքի բացման կապակցությամբ,– ասաց Կարեն Վարդանյանը: – Եվ լրագրողներին հետաքրքրում էր մեկ կարեւոր հարց. «Հայրենիքը» մնալո՞ւ է մանկական հեռուստաալիք, թե՞ փոխակերպվելու է քաղաքական հեռուստաալիքի: Մենք այս մեկ տարվա ընթացքում ապացուցեցինք, որ «Հայրենիքը» քաղաքականության հետ ոչ մի կապ չունեցավ: Ես ուզում եմ ասել, քանի կա Վարդանյան ընտանիքը, «Հայրենիքը» լինելու է մանկական, բարեգործական հեռուստաալիք:

Մեկ տարվա ընթացքում հեռուստադիտող երեխաները ճանաչեցին ու սիրեցին «Հայրենիքի» հերոսներին՝ Ինչուիկին, Չիկարելիին, Վերկացիկին, Գունավորիկին: Հեռուստադիտողի համար ստեղծվել են նոր մանկական, հեքիաթային հեռուստահերոսներ, որոնք իրենց մեջ պահպանելով հայ ազգային մենթալիտետի լավագույն գծերը, միտվում են դեպի վաղվա օրը:

«Հայրենիքի» աշխատանքը չի սահմանափակվում զուտ Հայաստանի Հանրապետությունով եւ ճանաչում է ձեռք բերել միջազգային հեղինակավոր մասնագետների կողմից: Վերջերս «Հայրենիք» հեռուստաընկերության «Մեր հայրենիքի մշակույթը» հաղորդումը Յալթայի միջազգային կինոֆորումում շահեց առաջին մրցանակը (կինոֆորումին մասնակցում էին 26 երկրների 34 մանկական ծրագրեր):

– Կինոֆորումին մանկական շատ լուրջ եւ միջազգային համբավ վայելող հեռուստահաղորդումներ էին ներկայացված Մոսկվայից, Սանկտ Պետերբուրգից, Կիեւից, Սարատովից,– ասաց Ժիրայր Դադասյանը: – Ոսկեզօծ «Ասավրիդա» մրցանակը տրվեց մեր հաղորդմանը: Մենք պատրաստվում ենք գալիք ժամանակներում եւս մասնակցել միջազգային ստուգատեսների: «Հայրենիք» հեռուստաընկերության հաղորդումները հետեւում են մեկ սկզբունքի. դաստիարակել հայ երեխային ազգասիրական, մշակութային եւ ինտելեկտուալ բարձր չափանիշներով:

Ի դեպ, նախօրյակին «Վարդանյան ընտանիք» բարեգործական հիմնադրամը հանդես էր եկել անչափ կարեւոր մի ակցիայով. այսուհետ հիմնադրամն անժամկետ հովանավորելու է հայ գիտնականներին ամսական մշտական պատվովճարներ տալով Հայաստանի ազգային ակադեմիայի խիկական եւ թղթակից անդամներին, հատուկ մրցանակներ շնորհելով երիտասարդ լավագույն գիտնականներին: Հիմնադրամին ներկայացվելու են պատրաստի գիտական մշակումների առաջարկներ, եւ կազմվելու են ազգային ակադեմիայի տպարանի համատեղ օգտագործման առաջադրանքները: Ինչպես երեկ մամլո ասուլիսի ժամանակ նշեց «Հայրենիք-թիվի» հեռուստաընկերության նախագահ Կարեն Վարդանյանը, «Վարդանյան ընտանիք» բարեգործական հիմնադրամը նույնանման ծրագիր է մշակել նաեւ արվեստի, մշակույթի գործիչների համար:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Լեւոն Զեքիյանի գրքի շնորհանդեսը Գրողների միությունում

Լեւոն Զեքիյանը սփյուռքում հայտնի մտավորական է, բազմաթիվ մենագրությունների եւ գիտական հոդվածների հեղինակ, իր ստացած հոգեւոր բարձրագույն կրթությունը մշտապես ի նպաստ է ծառայեցրել հայ լեզվին, մշակույթին, հայ ինքնությունն օտար ափերում պահպանելուն եւ արդեն ծանոթ ու սիրելի անուն է նաեւ մեզանում: Նրա հետ երեկվա հանդիպումը Գրողների միությունում վերջերս Լոս Անջելեսում հրատարակված «Հայապատում... Ներտողային» ժողովածուի շնորհանդեսի առիթով էր: Գրքի հրատարակության աշխատանքները կատարվել է Լոս Անջելեսում («Ապրիլ» հրատ.), ձեւավորումը՝ Հալեպում (նկարիչ՝ Հրազդան Թոմաջյան), բուն տպագրական աշխատանքները՝ Հայաստանում:

Լ. Զեքիյանի այս վերջին հրատարակությունն ամփոփում է 1973–89 թթ. գրված հոդվածները՝ ինը պատմական բաժիններով՝ իբրեւ սկզբունք ընդունելով նախ եւ առաջ ժամանակագրական կարգը, գրական սեռերը եւ թեման: Հասորում ամփոփված գրությունները վերահրատարակություններ են՝ մասնակի փոփոխություններով:

Իր բազմամյա գործունեության, երկար տարիների մտավոր պրպտումների ու փորձառությունների արդյունքում Հ. Լեւոն Զեքյանն իր մտահանգումներն ուրվագծել եւ այդ ամենի համադրումով ստեղծել է խճանկարների մի պատկեր՝ առայժմ ընդհանուր գծերով, որը հետագայում խոստանում է առավել խորունկ տարածք եւ ընդգրկումներ ունենալ:

«Հայապատումը» միտված է հայության այսօրվան եւ ապագային, այս գնահատելի ժառանգության մեջ մեծ տեղ ունեն հայ գաղթօջախների ուսումնասիրությունները, հայ-իտալական մշակութային կապերի համակողմանի քննությունը, զանազան բնույթի հարցազրույցները, գրականագիտական լուրջ ուսումնասիրությունները: Այս ամենը ներկայացված է լեզվական հարուստ ու բարձր կուլտուրայով, որի մեջ նկատելի է նաեւ գեղարվեստական տարրը («Գեղարդի նուռը»):

Գրքի շնորհանդեսն անցավ ջերմ մթնոլորտում: Հանդիսությունն անցկացրեց գրականության եւ արվեստի թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը: Ելույթ ունեցան Գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը, ակադեմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարյանը, բանասիրական գիտությունների դոկտորներ Սուրեն Դանիելյանը, Գառնիկ Անանյանը, արվեստաբանության դոկտոր Լեւոն Չուգասզյանը եւ ուրիշներ:

Բանախոսները ներկայացրին Լ. Զեքիյանին իբրեւ արտերկրում հայ լեզվի, մշակույթի պահպանման, զարգացման ու տարածման գործի նվիրյալ. ազգային-մշակութային ողջ գործունեության թվարկումն իսկ բավարար է Լ. Զեքիյանի ներդրումը հայագիտության ոլորտում պատկերացնելու համար («Հայ ընտանիք» պարբերաթերթի խմբագրապետ, «Բազմավեպ»ի փոխխմբագրապետ, Ս. Ղազարի հայկական ճեմարանի գիտ. քարտուղար, Մուրադ-Ռաֆայելյան վարժարանի տնօրեն, Վենետիկի Կա Ֆոսկարի համալսարանի հայոց լեզվի եւ գրականության դասախոս, ապա՝ Վատիկանի Արեւելագիտական ինստիտուտի, հիմնադրել է Վենետիկի հայ լեզվի եւ մշակույթի ամառային խտացյալ դասընթացը, Պո-Արաքս մշակութային ընկերակցությունը եւ այլն):

Իր հաջողության գաղտնիքը, ինչպես նշեցին բանախոսները, իր ստացած կրթությունն է (Մխիթարյան միաբանության Ս. Ղազար դպրեվանքում, ապա Հռոմի Գրիգորյան համալսարանում), նվիրումը հայոց պատմությանը, բանասիրությանը, լեզվին, իսկ ճանապարհներն իր առաջ բացվում են նաեւ իր կերպարի համար: Նա կամրջող օղակ է ոչ միայն Հայաստանի եւ սփյուռքի, այլեւ Հայաստանի եւ դրսի աշխարհի միջեւ, որ լավագույնս է ներկայացնում մեր մշակույթը միջազգային հարթություններում եւ ամենակարեւորը՝ «շահում հայագետներ եւ հայասերներ մեզ համար»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՎԱՐԿԱԾ

Նապոլեոնին չեն թունավորել

Պնդում են նորագույն հետազոտության հեղինակները

Նապոլեոն Ա կայսրն իր աքսորավայր Սուրբ Հեղինե կղզում 1821 թ. մայիսի 5-ին մահացել է բնական մահով՝ ստամոքսի քաղցկեղի բարդացումից եւ ոչ թե թունավորվել է մկնդեղից: Սա է ֆրանսիական «Սյանս է վի» գիտական հանդեսի նոյեմբերյան համարում հրապարակված նորագույն հետազոտության մասնակիցների եզրակացությունը:

Անհնար է պնդել, թե դրա արդյունքները վերջ կդնեն կայսեր մահվան պատճառների առթիվ ծավալված վեճերին, որոնք սկիզբ առան 1961 թ., երբ շվեդ գիտնական Սվեն Ֆորշվուդը թունավորման վարկած առաջ քաշեց՝ Նապոլեոնի մի քանի մազերի մեջ մկնդեղի հայտնաբերումից հետո: Վերջին 40 տարիներին Նապոլեոն Բոնապարտի մազափնջերը հետազոտվել են բրիտանական, շվեյցարական եւ ֆրանսիական մի շարք լաբորատորիաներում: Բոլոր հետազոտությունները վկայում են մկնդեղի զգալի քանակության առկայությունը: Մեկնաբանությունները տարբեր են, բայց թունավորման վարկածի կողմնակիցները պնդում են, թե մկնդեղն անգլիացիները Նապոլեոնի սննդին են խառնել նրա աքսորի տարիներին:

Նորագույն հետազոտությունն անցկացրած ֆրանսիացի գիտնականներ Իվան Ռիկորդելը, Պիեռ Շվալիեն եւ Ժորժ Մեյերն իրենց նախորդներից ավելի մեծ թվով եւ առավել ճշգրիտ չափումներ են կատարել. Նապոլեոնի միայն մեկ մազի վրա մինչեւ 88 չափում է կատարվել: Մազերում մկնդեղի պարունակությունը կազմում է 15-ից մինչեւ 100 միլիոներորդ տոկոս: Բժշկագիտության տվյալներով, 3 միլիոներորդից բարձր տոկոսները համարվում է աննորմալ երեւույթ, իսկ մարզերում մկնդեղի 10 միլիոներորդից բարձր տոկոսայնությունը վկայում է դրանց տիրոջ վարակվածության մասին:

Գլխավոր նորույթն այն է, որ ֆրանսիացի 3 գիտնականները հետազոտել են Նապոլեոնի ոչ միայն 1821 թ., այլեւ 1805 եւ 1814 թթ. մազափնջերը (նա Սուրբ Հեղինե աքսորվեց 1815 թ.):

19-րդ դարում մկնդեղը մտնում էր մի շարք դեղամիջոցների բաղադրության մեջ: Բայց հետազոտված մազերում մկնդեղի բաշխումը գրեթե հավասարաչափ է, իսկ դա ենթադրում է մկնդեղի ամենօրյա օգտագործում: «Նապոլեոնն ինչպե՞ս կարող էր 16 տարի շարունակ առանց իմանալու զգալի չափով մկնդեղ կուլ տալ», հարց է տալիս «Սյանս է վի» հանդեսի հոդվածագիր Իզաբել Բուրդիալը: Միակ բացատրությունն այն է, որ Նապոլեոնի մազերը ողողվել են մկնդեղով: Ֆրանսիացի 3 գիտնականներից մեկը՝ Իվան Ռիկորդելը, ավելացնում է, որ այդ վարկածն ստուգելու նպատակով իրենք իրենց մազերը թրջել են մկնդեղի լուծույթով: Լվանալուց հետո պարզվել է, որ մկնդեղը մնացել է գիտնականների մազերի մեջ: Այսպիսով, մկնդեղային «արտաքին աղտոտումը» կասկած չի հարուցում:

Հետազոտության հեղինակները նշում են, որ 19-րդ դարում ընդունված էր մկնդեղ օգտագործել մազերի պահպանման նպատակով: Տրամաբանական է ենթադրել, որ այդպես են վարվել Նապոլեոնի մազերն իբրեւ թանկարժեք մասունք պահպանելու համար:

Կայսեր անձնական բժիշկ Անտոմարկիի եւ անգլիացի 7 բժիշկների կատարած դիահերձման ընթացքում հայտնաբերվել էին ստամոքսի քաղցկեղային գոյացություններ: Փարիզի «Ժորժ Պոմպիդու» հիվանդանոցի բժիշկ Պոլ Ֆոռնեսը հաստատում է ժամանակին տրված «ստամոքսի քրոնիկական խոց» ախտորոշումը: Իսկ Մարսելի «Սենտ Մարգրիտ» հիվանդանոցի լյարդի եւ աղեստամոքսային հիվանդությունների բաժանմունքի գլխավոր բժիշկ Ժակ դի Կոստանցոն չի կասկածում, որ Նապոլեոնի հիվանդությունը քաղցկեղային բնույթ է ունեցել: «Կայսեր կյանքի վերջին տարիներին նրա առողջական վիճակի վերաբերյալ կատարված բոլոր գրառումները համեմատելիս կասկած չի մնում, որ Նապոլեոնը մահացել է ստամոքսի քաղցկեղի սուր բարդացման հետեւանքով», ասել է «Մոնդ» թերթի թղթակցին:

Պ. Ռ.

75-ԱՄՅԱԿ

Նշվեց հերթական անգամ

Երեկ ազգը եւ **«Ազգը»** մեծ շուքով նշեցին մեր մեծագույն վարպետներից մեկի՝ Գեորգի Յարալյանի հերթական ամյակը: Խնջույքի մասնակիցների համառ հարցումներին, թե քանիերորդ անգամ է նշվում իր ծննդյան օրը, Վարպետը համեստորեն լռեց: Հավաստի տեղեկությունների համաձայն, Գեորգի Յարալյանը ոչ միայն ծնվել է Թբիլիսիում, այլեւ հետագայում ապրել եւ ստեղծագործել է Երեւանում, որի համար անչափ շնորհակալություն իրեն՝ մեզ գեղագիտական մեծ հաճույք պատճառելու համար: «Ազգի» խմբագրակազմը եւ ընթերցողները հասկապես ցնցված են Գ. Յարալյանի ամառային նկարաշարերից, որոնցում պատկերվում են... Մենք հուսով սպասում ենք այսպիսի նկարների նոր խմբաքանակի:

Ազգի եւ **«Ազգի»** անունից շնորհավորում ենք Գեորգի Յարալյանին ծննդյան օրվա առիթով, ցանկանում նրան քաջառողջություն, մտքի հետագա թռիչքներ՝ հասկապես գեղեցիկ սեռին պատկերելիս:

ԱԶԳ

Մարզական

«Բազելը» գլխավոր անակնկալի հեղինակ

«Սպարտակը» բազմապատկում է տխուր ռեկորդների թիվը

«A», «B», «C» եւ «D» խմբերում ընդգրկված թիմերն առաջինը հատեցին չեմպիոնների լիգայի խմբային առաջին մրցաշարի վերջնագիծը: Հայտնի դարձան ոչ միայն չեմպիոնների լիգայի խմբային 2-րդ մրցաշարի 8 մասնակիցները, այլեւ որոշվեցին այն չորս թիմերը (խմբերում 3-րդ տեղ զբաղեցրած ակումբները), որոնք պայքարը կշարունակեն ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում:

Ավարտական տուրի գլխավոր անակնկալը մատուցեց Շվեյցարիայի չեմպիոն «Բազելը», որը «Լիվերպուլի» հետ մրցավեճում հասնելով պատվաբեր ոչ-ոքի արդյունքի (3-3), գերազանցեց անգլիական ակումբին եւ մտավ հաջորդ փուլ: «Բազելը» հիանալի է խաղում սեփական հարկի տակ եւ «Լիվերպուլի» հետ մրցախաղը դրա վառ ապացույցն էր: Անգլիացիներին այդ խաղում միմիայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ: Սակայն շվեյցարացիները հյուրերին հաջողության հասնելու ոչ մի հնարավորություն չընձեռեցին: Առաջին կես ժամվա ընթացքում դաշտի տերերը 3 անպատասխան գնդակ ուղարկեցին «Լիվերպուլի» դարպասը: Անգլիացիների համար չարաբաստիկ 3-0 հաշիվը պահպանվեց եւս կես ժամ, մինչեւ որ Մերֆին առաջին պատասխան գնդակը խփեց: «Լիվերպուլին» մեծ ջանքերի գնով հաջողվեց վերականգնել հավասարակշռությունը, որը թիմի համար հավասարազոր էր պարտության:

Իր երկրպագուներին դարձյալ հիասթափեցրեց «Սպարտակը»՝ կրելով 6-րդ անընդմեջ պարտությունը: Սպարտակցիները շարունակեցին տխուր ռեկորդների շարքը: Թիմն այդպես էլ միավոր չվաստակեց՝ ցույց տալով խփած եւ բաց թողած գնդակների վատագույն տարբերությունը 1-18: Չեմպիոնների լիգայի 10-ամյա պատմության ընթացքում դա ամենավատ ցուցանիշն է: Մինչ այդ խմբային մրցաշարում միավոր չէր հաջողվել վաստակել միայն Սլովակիայի «Կոշիցեին» 1997/98 թթ. մրցաշրջանում, սակայն գնդակների տարբերությունը 2-13 էր: Բացի այդ, չեմպիոնների լիգայի մրցաշարերում բաց թողած գոլերի ընդհանուր քանակով (97) եւս «Սպարտակը» դարձավ տխուր ռեկորդի հեղինակ: Իսկ մեկ մրցաշրջանի արդյունքներով սպարտակցիներից ավելի շատ գնդակներ է բաց թողել միայն հունգարական «Ֆերենցվարոշը» (19, 1995/96 թթ.): «Սպարտակը» կրկնեց նաեւ «Գալաթասարայի» տխուր ռեկորդը (1993 թ.)՝ խփելով ընդամենը մեկ գնդակ: Տեղին է հիշեցնել, որ «Սպարտակը» միակ թիմն է, որին հաջողվել է 1995/96 թթ. խմբային մրցաշարի բոլոր 6 խաղերում էլ հաղթել: Սակայն ժամանակները փոխվել են:

«A» խմբում ժամկետից շուտ ուղեգիրը նվաճել էին «Արսենալն» ու «Բորուսիան», ուստի նրանց մասնակցությամբ հանդիպումներն առանձնակի հետաքրքրություն չէին ներկայացնում: Մնում էր միայն պարզել, թե ով կնվաճի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի ուղեգիրը: Բախտը ժպտաց «Օսերին», որը նվազագույն հաշվով հաղթեց «Բորուսիային»: Իսկ ահա, «Էյնդհովենին» այդպես էլ չհաջողվեց գտնել «Արսենալի» դարպասի բանալին, թեեւ մրցակցի կազմում բացակայում էին առաջատար մի շարք ֆուտբոլիստներ:

«C» խմբի 2 հանդիպումներն էլ ավարտվեցին միեւնույն 1-1 հաշվով, ինչը ձեռնտու էր «Ռեալին» եւ «Ռոմային»: «Ռեալը» Բելգիա էր ժամանել առանց Զիդանի, Ռոնալդոյի ու Ռաուլի եւ առանձնապես չէր ձգտում պայքարի: Յուրօրինակ արդյունքի հասավ ԱԵԿ-ը՝ բոլոր վեց հանդիպումներն էլ ավարտելով ոչ-ոքի արդյունքով: Ավարտական տուրում ամենահետաքրքիր իրավիճակը ստեղծվել էր «D» խմբում, որտեղ «Ինտերը», «Այաքսն» ու «Լիոնը» հավակնում էին երկու ուղեգրերին: Ընդ որում, գերադասելի էին թվում «Լիոնի» հնարավորությունները, որը հյուրընկալվել էր խմբի հետնապահ «Ռուսենբորգին»: Դաշտի տերերը ցանկանում էին հաճելի նվեր մատուցել թիմի գլխավոր մարզիչ Նիլս Էգենին, որի գլխավորությամբ 11 տարի անընդմեջ նվաճել էին Նորվեգիայի չեմպիոնի տիտղոսը եւ որը վերջին անգամ էր ղեկավարում իր սաների գործողությունները: Ամեն դեպքում, կարծում ենք, ոչ-ոքի արդյունքից մարզիչը գոհ մնաց, մանավանդ որ զրկեց «Լիոնին» ուղեգրից: Այն բաժին հասավ «Այաքսին»՝ շնորհիվ անձնական հանդիպումներում «Լիոնի» նկատմամբ տարած հաղթանակի: Այնպես որ, սեփական դաշտում «Ինտերից» կրած պարտությունը, կարծում ենք, այնքան էլ չվշտացրեց թիմի երկրպագուներին:

Խաղերի արձանագրություններից

«A» խումբ

«Արսենալ»-«Էյնդհովեն»՝ 0-0

«Օսեր»-«Բորուսիա»՝ 1-0

Սվարուվարի (76):

«B» խումբ

«Բազել»-«Լիվերպուլ»՝ 3-3

1-0՝ Ռոսսի (2), 2-0՝ Յիմենես (22), 3-0՝ Ատուբա (29), 3-1՝ Մերֆի (61), 3-2՝ Սմիցեր (64), 3-3՝ Օուեն (85):

«Վալենսիա»-«Սպարտակ»՝ 3-0

Խուան Սանչես (38, 46), Ֆաբիո Աուրելիո (79):

«C» խումբ

«Գենկ»-«Ռեալ»՝ 1-1

0-1՝ Տոտե (21), 1-1՝ Սոնկ (76):

«Ռոմա»-ԱԵԿ՝ 1-1

1-0՝ Դելվեկիո (40), 1-1՝ Սենտենո (90):

«D» խումբ

«Այաքս»-«Ինտեր»՝ 1-2

0-1, 0-2՝ Կրեսպո (50, 52), 1-2՝ վան դեր Վաարտ (90):

«Ռուսենբորգ»-«Լիոն»՝ 1-1

1-0՝ Բրատբակ (68), 1-1՝ Գովու (83):

ՄՐՑԱՇԱՐԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արսենալ	6	3	1	2	9-4	10
2. Բորուսիա	6	3	1	2	8-7	10
3. Օսեր	6	2	1	3	4-7	7
4. Էյնդհովեն	6	1	3	2	5-8	6

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Վալենսիա	6	5	1	0	17-4	16
2. Բազել	6	2	3	1	12-12	9
3. Լիվերպուլ	6	2	2	2	12-8	8
4. Սպարտակ	6	0	0	6	1-18	0

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռեալ	6	2	3	1	15-7	9
2. Ռոմա	6	2	3	1	3-4	9
3. ԱԵԿ	6	0	6	0	7-7	6
4. Գենկ	6	0	4	2	2-9	4

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ինտեր	6	3	2	1	12-8	11
2. Այաքս	6	2	2	2	6-5	8
3. Լիոն	6	2	2	2	12-9	8
4. Ռուսենբորգ	6	0	4	2	4-12	4

Իսպանացիներն անհաջողության մատնվեցին

Շանհայում շարունակվում է թենիսի աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնությունը 8 ուժեղագույն թենիսիստների մասնակցությամբ: Առաջնության մեկնարկը հաջող ստացվեց իսպանացի թենիսիստների համար, որոնցից Կառլոս Մոյան հաղթանակի է հասել Մարատ Սաֆինի նկատմամբ: Սակայն հետագա հանդիպումներում Մոյայի հայրենակիցներին չհաջողվեց զարգացնել հաջողությունը: «Կարմիր» խմբում հանդես եկող Ալբերտո Կոստան չկարողացավ առավելության հասնել դասակարգման առաջատար Լեյթոն Հյուիթի նկատմամբ, չնայած համառ դիմադրություն ցույց տվեց: Առաջին խաղափուլում Հյուիթը հեշտ հաղթանակի հասավ (6-2), իսկ ահա երկրորդում Կոստան ռեւանշի հասավ (6-4): Բայց, այնուամենայնիվ, Հյուիթը շահեց մրցախաղը՝ հաղթելով 3-րդ խաղափուլում (6-3):

«Ոսկե խմբում» էլ Իսպանիայի ներկայացուցիչն անհաջողության մատնվեց: Խուան Կառլոս Ֆեռերոն պարտվեց Ռոժե Ֆեդերերին (3-6, 4-6):

Փողոցը կանվանեն Ռոնալդոյի անվամբ

Քաղաքային իշխանությունների որոշմամբ Ռիո դե Ժանեյրոյի փողոցներից մեկը կոչվելու է բրազիլական ֆուտբոլի աստղ Ռոնալդոյի անվամբ: Այդ փողոցը գտնվում է քաղաքի Սան-Կրիստովան թաղամասում, որտեղ ծնվել եւ մեծացել է բրազիլացի ֆուտբոլիստը: Այն ներկայումս կրում է գեներալ Սեզար Օբինոյի անունը:

ՕՐԻԳԻՆԱԼ ՔԱՅԼ

Զվճարողները կզրկվեն միավորներից

Իտալիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Ֆրանկո Կարարոն հայտարարել է, որ հունվարից սկսած երկրի «Ա» սերիայի առաջնությունում նոր կարգ կգործի: Այն ակումբները, որոնք ի վիճակի չեն լինի վճարել ֆուտբոլիստների տեղափոխության համար պահանջվող տրանսֆերային գումարները, ստիպված կլինեն փոխհատուցել միավորներով: Նախատեսվում է յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի տրանսֆերային գումարի չվճարման դեպքում թիմի միավորների քանակը պակասեցնել 2-ով: Կարարոն այս որոշումը պատմական է համարում: Ըստ նրա, այժմ յուրաքանչյուր թիմ քաջ կգիտակցի, որ եթե չի կարող վճարել տրանսֆերային գումարը, ապա ստիպված կլինի զրկվել քրտինքով վաստակած միավորների մի մասից:

«Բարսելոնը» Մադրիդ չի մեկնի

«Բարսելոնի» ղեկավարությունն ու ֆուտբոլիստները ցուցադրաբար հրաժարվել են դեկտեմբերի 18-ին նախատեսված Մադրիդի «Ռեալի» հիմնադրման 100-ամյակին նվիրված տոնակատարությանը մասնակցելուց: «Ռեալի» նախագահ Ֆլորենտինո Պերեսը հրավիրել էր «Բարսելոնի» ղեկավարությանը տեղ զբաղեցնելու «Սանտյագո Բեռնաբեու» մարզադաշտի պատվավոր հյուրերի համար նախատեսված օթյակում, ինչպես նաեւ ֆուտբոլիստներին՝ ներկա գտնվելու հոբելյանի առթիվ կազմակերպվելիք հանդիպմանը: Այդ օրը «Ռեալը» մրցելու է աշխարհի հավաքականի հետ: Սակայն «Բարսելոնի» ղեկավարությունը մերժել է հրավերը, նշելով, որ այդ օրը չեն կարող ներկա գտնվել Մադրիդում, քանի որ դրան խանգարում է իրենց պրոֆեսիոնալ պարտականությունների կատարման անհրաժեշտությունը: Այս պատճառաբանությունը Իսպանիայում լուրջ չեն ընդունում: Կարծիք կա, որ դա երկու ակումբների միջեւ հաստատված գրեթե դարավոր թշնամական հարաբերությունների հետեւանք է: Ընդ որում, նման հարաբերությունների առկայությունը պայմանավորված է ոչ այնքան մարզական մրցակցությամբ, որքան ազգային գործոններով, որոնք արտահայտվում են Մադրիդի կենտրոնական իշխանությունների եւ Բարսելոնի ինքնավար իշխանությունների միջեւ գոյություն ունեցող քաղաքական բարդ հարաբերություններով:

ՇԱԽՄԱՏ

Հաստատվել է աշխարհի չեմպիոնի որոշման կարգը

Շախմատային օլիմպիադայի օրերին Բլեդում անցկացված ՖԻԴԵ-ի 73-րդ կոնգրեսում վերջնականապես որոշվել է միավորել շախմատային աշխարհը, եւ համաձայնություն է ձեռք բերվել աշխարհի չեմպիոնին ի հայտ բերելու կարգի վերաբերյալ: Հիշեցնենք, որ վերջին 10 տարիներին շախմատային աշխարհը պառակտված էր: 1993 թ. Գարրի Կասպարովը տարաձայնություններ ունենալով ՖԻԴԵ-ի այն ժամանակվա նախագահ Ֆլորենսիո Կամպոմանեսի հետ, ստեղծեց իր առանձին կազմակերպությունը՝ պրոֆեսիոնալ շախմատային ասոցիացիան եւ ՖԻԴԵ-ին զուգահեռ անցկացրեց աշխարհի առանձին առաջնություն, որում 3 անգամ հաղթող ճանաչվեց, իսկ 2 տարի առաջ պարտվեց Վլադիմիր Կրամնիկից:

ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսում հաստատվել է աշխարհի միասնական չեմպիոնին որոշելու կարգը: 2003 թ. գարնանը կկայանան երկու մրցախաղեր՝ Կրամնիկ-Լեկո, Պոնոմարյով-Կասպարով, որոնց հաղթողներն աշնանը եզրափակիչ մրցամարտում կվիճարկեն ՖԻԴԵ-ի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Հիշեցնենք, որ նման առաջարկի հեղինակն ամերիկացի շախմատիստ Յասեր Սեյրավանն էր: Աշխարհի չեմպիոնին կորոշեն երկու տարին մեկ: Մշակված մրցակարգի համաձայն, աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար պայքարի մեջ կներգրավվեն 128 շախմատիստներ, որոնք սկզբնական շրջանում գավաթային խաղերի սկզբունքով մինի մրցախաղերում (2 հաղթանակից) կորոշեն 16 ուժեղագույններին: Հետագայում նրանք վիճակահանությամբ կրկին զույգեր կկազմեն: Հաղթող կճանաչվի նա, ով մրցակցին 6 անգամ պարտության կմատնի: Առաջին նման մրցաշարի մեկնարկը կտրվի 2003 թ. դեկտեմբերին Կուալա-Լումպուրում: Աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար եզրափակիչ մրցախաղի ընդհանուր մրցանակային հիմնադրամը կկազմի 4 մլն եվրո:

Ուղեգրերի տերերը հայտնի են

Հայտնի դարձան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/16 եզրափակիչի 3 մասնակիցներ: Իսպանական «Մալագան» հյուրընկալվելիս էլ միեւնույն 2-1 հաշվով հաղթեց լեհական «Ամիկային» եւ մտավ հաջորդ փուլ: 1/16 եզրափակիչում հանդես կգա նաեւ ֆրանսիական «Բորդոն», որը սեփական դաշտում 2-1 հաշվով հաղթեց Շվեդիայի «Յուրգորդենին»: Առաջին խաղում էլ հաջողությունն ուղեկցել էր ֆրանսիացի ֆուտբոլիստներին: Հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճեց նաեւ գերմանական «Շտուտգարտը»՝ սեփական դաշտում պարտության մատնելով «Ֆերենցվարոշին» (2-0): Առաջին խաղում հաշիվը չէր բացվել:

3 մլն ֆունտ Ռեբրովի համար

Անգլիական «Տոտենհեմ» ակումբի ղեկավարությունը տրանսֆերի է հանել Կիեւի «Դինամոյի» նախկին ֆուտբոլիստ, Ուկրաինայի հավաքականի հարձակվող Սերգեյ Ռեբրովին: Ֆուտբոլիստի տրանսֆերային գինը 3 մլն ֆունտ ստեռլինգ է: Ֆուտբոլիստի գործակալ Շանդոր Վարգան հայտարարել է, որ Ռեբրովն առայժմ ցանկություն չունի վերադառնալ Կիեւի «Դինամո», կամ էլ տեղափոխվել Մոսկվայի «Սպարտակ», այլ մտադիր է հանդես գալ անգլիական մեկ այլ ակումբում, կամ Արեւմտյան Եվրոպայի երկրներից մեկում: Ռեբրովը «Տոտենհեմ» էր տեղափոխվել 2 տարի առաջ: Անցած մրցաշրջանում նա հազվադեպ էր հայտնվում թիմի հիմնական կազմում՝ խփելով ընդամենը մեկ գնդակ: Թե որտեղ կհայտնվի Ռեբրովը, կիմանանք շուտով, երբ հունվարին Եվրոպայում կբացվի տրանսֆերային շրջանը, եւ կթույլատրվեն ֆուտբոլիստների տեղափոխությունները:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օդային հեռանկար

Համագործակցություն նաեւ ուղեւորափոխադրումների բնագավառում

Հայ-ռուսական տնտեսական համագործակցությունը ընդգրկում է նաեւ այնպիսի կարեւորագույն բնագավառ, ինչպիսին ուղեւորափոխադրումն է: Ոչ վաղ անցյալում ստեղծված «Արմավիա» ավիաընկերությունը եւ ռուսական առաջատար ավիաընկերություններից «Սիբիրն» այս տարվա սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին մի շարք կոմերցիոն համաձայնագրեր են ստորագրել: Համաձայնագրերի փաթեթը ենթադրում է 2 ավիաընկերությունների միջեւ «ինտերլայն» համաձայնագրեր, կոդերի համատեղման պայմանագիր օդային գծերի համատեղ շահագործման մասին: «Սիբիրը» դառնում է «Արմավիայի» գլխավոր գործակալը օգտագործելով ուղեւորատոմսերի վաճառքի սեփական, Ռուսաստանում եւ արտասահմանում գործող վաճառքի ցանցերը: «Արմավիայի» բաժնետոմսերի մի մասը սեփականաշնորհել է «Սիբիրը»:

Երեկ հրավիրված մամլո ասուլիսում «Արմավիայի» եւ «Սիբիրի» ղեկավարները ներկայացրին ավիաընկերությունների գործունեությունը, խոսեցին համագործակցության ներկայի ու հեռանկարների մասին:

Ի տարբերություն «Սիբիրի», որն աշխատանքի ընդհանուր ծավալով երկրորդն է Ռուսաստանում եւ առաջինը ներքին ավիափոխադրումների շուկայում (մոտ 2 միլիոն ուղեւոր), «Արմավիան» դեռեւս երիտասարդ ընկերություն է:

Առաջին չվերթը՝ Երեւան-Մոսկվա-Երեւան, 2001 թ. օգոստոսին է կատարվել, նոյեմբերից իրականացվել է նաեւ Երեւան-Ստամբուլ-Երեւան չվերթը: 2002-ի առաջին 10 ամիսների ընթացքում Երեւան-Մոսկվա-Երեւան ուղղությամբ տեղափոխել է ավելի քան 35 հազար, Երեւան-Ստամբուլ-Երեւան ուղղությամբ՝ 11 հազար ուղեւոր:

Այս տարվա հոկտեմբերից «Արմավիան» Երեւան-Մոսկվա-Երեւան չվերթում սկսել է շահագործել ամերիկյան Միջազգային լիզինգային ֆինանսական կորպորացիայից վարձակալած Ա 320 օդանավը:

Ըստ ավիաընկերության ղեկավարների, եվրոպական արտադրության այս ժամանակակից ինքնաթիռը ավիաընկերության հեռանկարային քաղաքականության առաջին քայլերից մեկն է:

Տարեվերջին կամ 2003 թ. սկզբին «Արմավիան» ծրագրում է ձեռք բերել նույն տիպի երկրորդ օդանավը: Ըստ ավիաընկերության ղեկավարների, «Արմավիայի» հեռանկարային ծրագիրն ուղղված է համաշխարհային ավիացիոն շուկայում գերակայող առաջատար տեխնոլոգիաներով առաջնորդվող ժամանակակից ավիաընկերության ձեւավորմանը, ինչն ուղեւորներին ամենաորակյալ ծառայություններ մատուցելու հնարավորություն կընձեռի:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

529353 անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Փոխանակում եմ** փոքր կենտրոնում գտնվող սեփականացրած 80 քմ տարածքս սեփական տան հետ. հեռ. 09 423833, Արթուր:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան, բնակմակերեսը 54 քմ, 93.5 քմ ընդ. մակերեսով, 9/5 հարկ. կապիտալ նվերանորոգումով: Հասցեն Հրայր Քոչարի 16/1, բն. 14, հեռ. 724942, Վահրամ, «Պարտեզ» խանութի դիմաց:
- **Վաճառվում են** նոր լվացքի մեքենաներ «Ռիգա», «Վոլգա», «Օկա» եւ «Դեսնա» մակնիշների: Հեռ. 227609, Վրեժ:
- Տարբեր տեսակի լվացքի մեքենաների գնում եւ վերանորոգում, երաշխիքով: Հեռ. 227609, Վրեժ:
- **Վաճառվում է** 1982 թ. արտադրության «Ժիգուլի 21053» ավտոմեքենա, գույնը դեղին, նոր մարտկոց եւ անվադողեր: Հեռ. 09405828:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան, ընդ. մակերեսը 70 քմ, 2 ննջարան, 1 ճաշասենյակ եւ 1 պատշգամբ, ունի առանձին մուտք բակի կողմից, 1-ին հարկ: Հասցեն Մոսկովյան 20/35, հեռ. 527200, Մայիս կամ Օսան: Գինը 30.000 դոլար:
- **Կգնեմ** բնական մազեր 50 սմ-ից երկար: Հեռ. 351825:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Խորենացու 29ա, բն. 23, 9/8 հարկ: Հեռ. 524666, Սվետա:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Ֆուրմանովի 37, բն. 41 5/3, 30 քմ, ընդհանուր 60 քմ, ունի փակ տնտեսական պատշգամբ: Գինը 13.000 դոլար: Հեռ. 521296, մինչեւ 17.00, Գայանե:
- **Վաճառվում է** իզի-քարտ, առանց ռոպեի: Գինը 45.000 դրամ: Հեռ. 488124:
- **Պահանջվում է** մինչեւ 30 տարեկան երիտասարդ մատուցող առնվազն 1 տարվա աշխատանքային փորձով: Ռուսերենի իմացությունը պարտադիր է: Հեռ. 286252, Մոնիկին:
- **Պարապում եմ** ամերիկյան անգլերեն, ռուսերեն, բրիտանական անգլերեն, իսպաներեն, նաեւ երեխաների համար սկսած 4 տարեկանից, արագացված ուսուցում փորձառու մասնագետի կողմից. հեռ. 09 48 46 25:
- **Վաճառվում է** բնակարան, Խորենացու 29 Ա, բն. 23, 9/8:
- **Շտապ վաճառվում է** 1 սենյականոց 52 քմ ընդհ. տարածքով բնակարան չեխական նախագծով, 5 հարկանի շենքի 4-րդ հարկում, ունի տնտ. բաց 2 թռիչքանի պատշգամբ, պետական, բայց լավ վիճակ, հեռախոս, մշտական ջուր: Հասցեն ավտոշուկային հարող տարածք, Նուբարաշենի խճուղի: Նախնական գինը 4.5 հազ. դոլար, հեռ. 64 21 46:
- **Վաճառվում են** բրոնզածույլ իրեր լավ պահպանված վիճակում:
- **Կգնեմ** 2 կամ 3 սենյականոց բնակարան 5000-6000 դոլարի սահմաններում: Հեռ. 250846, (09)481672:
- **Վաճառվում է** բժշկական ջերմամանրէազերծող սարք (сухажор), բժշկական բոռ մեքենա, 2 գերմանական միկրոշարժիչներով, հեռ. 26 54 50, 19:00-ից հետո:
- **Փոխանակում եմ** Москвич 2140 ավտոմեքենան առանց տեխհամարանիշի, նորմալ վիճակի Жигули կամ լավ Запорожец մեքենայի հետ, հեռ. 46 45 12, 18:00-ից հետո:
- **Փոխանակում եմ** 4 սենյականոց բնակարանս (2 սան հանգույցով), 2 եւ 1 սենյականոց բնակարանի հետ կենտրոնում, հեռ. 55 37 25, Վիլեն:
- **Տրվում է վարձով** ստորգետնյա ավտոտնակ 2 մեքենայի համար: Հեռ. 53-31-28, էմմային:
- **Վաճառվում է** հրակայուն աղյուս ռուսական, բարձր որակի, սպիտակ գույնի: Զանգահարել 53-31-28, էմմային:
- Գովազդային լրատվական թերթի խմբագրությունը փնտրում է գործընկեր թերթը համատեղ հրատարակելու նպատակով, հեռ. 26 32 61:
- **Կգնեմ** 2 կամ 3 սենյականոց բնակարան քաղաքի կենտրոնում: Հեռ. 526968, 538489, Գայանե:
- **Վաճառվում է** միկրոավտոբուս Իվեկո, 82 թ. արտադրության, դիզելային շարժիչով, 15 նստատեղով, գույնը սպիտակ:

INVITATION TO APPLY FOR CAREER OPPORTUNITY IN UNDP ARMENIA.

UNDP Armenia announces job opportunity for:

Post title: Portfolio Manager, Post No. 60080004. The incumbent is the manager of Democratic Governence, ICT and Disaster Managfement portfolio. Qualifications. Education: Minimum Master's degree in Political Sciences, Social Sciences, Economics or related fields. Experience: Minimum five years relevant experience at the national level to establish a working under-standing of inter-relationships among international organization and national government. Experience in managing development projects/programmes in areas related to ICT development, Human Rights, civi society, experience in policy-level analysis. Proven and excellent management skills, high analytical and problem solving abilities, coupled with strong communication and leader ship ability. Experience in team management. Proficiency in the usage of computers and office software package (MS Word, Excel, Power Point), competency in the handling of web based management systems (internet/intranet). Languages: Fluent in English, Armenian. Knowledge of Russian is an asset.

How to Apply. Applicants are requested to submit

- ▼ an achievement-oriented CV (format is available on www.undp.am/vacancies).
- ▼ a statment of interest (in English only), indicating the motivation for applying for the position (maximum 2 pages),
- ▼ copies of diplomas.

Address: 14 K. Liebknekht street, UNDP, Yerevan, Armenia.

You are requested to indicate Post title and Post number you apply for in the CV and your statement of interest.

Full post profile is available on www.undp.am/vacancies. Hard copies (post profile and CV template) can be obtained from the UN Armenia Security Service.

Deadline. The deadline for submission of applications is 20 November 2002, 17:00. ***Late or incomplete*** applications will not be considered.

Queries. All question related to the vacancy should be directed to Ms. Naira Olkinyan. You can call at 56 60 73, 56 03 40.

«Միլավիցան» Երեւանում

...Աննախադեպ գներ, լայն ընտրանի

Կանացի նրբագեղ ներքնազգեստի «Միլավիցա» խանութ-սրահն այսուհետեւ կանանց ու աղջիկներին հրավիրում է գնելու եվրոպական հանրահայտ «Միլավիցա» ֆիրմայի արտադրանքը՝ ցանկացած ճաշակի եւ ցանկացած չափսերի ու առանց տարիքային սահմանափակման:

Մեր հասցեն է՝ Կասյան 7.

27-50-40:

ՅՈՒՆԻԲԱՆԿ ЮНИБАНК

Դրամական փոխանցումներ Ռուսաստան-Հայաստան Հայաստան-Ռուսաստան, ինչպես նաեւ Ուկրաինա, Մոլդովա եւ Վրաստան

«Յունիստրիմը» դրամական փոխանցումների համակարգ է, որը հնարավորություն է տալիս ֆիզիկական անձանց փոխանցել գումարը՝ առանց բանկային հաշվի բացման:

ՀՈՒՍԱԼԻ, ՇՏԱՊ, ԷԺԱՆ

2 ժամվա ընթացքում Ձեր հարազատներն ու ծանոթները կարող են ստանալ դրամական փոխանցումը Հայաստանում, Ռուսաստանում կամ Լեռնային Ղարաբաղում ընդամենը 1% միջնորդավճարով:

«Յունիբանկն» այսօր ձեզ համար բացել է անմիջական ֆինանսական պասուհան դեպի Ուկրաինա, Վրաստան եւ Մոլդովա: Դուք կարող եք ձեր դրամը փոխանցել եւ ստանալ

«Ուկրսիբբանկի» միջոցով (Ուկրաինա)
վճարելով փոխանցման գումարի 2 % տոկոսը,

«Կովկասիոնի» բանկի միջոցով (Վրաստան)
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 2 տոկոսը,

«Բիզնես բանկի» միջոցով (Մոլդովա)
վճարելով փոխանցման գումարի ընդամենը 1,75 տոկոսը:

«Յունիբանկն»
իր հաճախորդներին տրամադրում է նորագույն բանկային տեխնոլոգիաներից օգտվելու հնարավորություն:

Այսօր Հայաստանում լինելով հնարավորություն ունեք Ռուսաստանի ֆինանսական շուկաներում գործարքներ կնքել UTRADE համակարգի միջոցով

Մասնաճյուղ «Վանաձոր»
377222, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փող. 53
Հեռ.՝ (374051) 40872, 40873

Մասնաճյուղ «Գյումրի»
377501, ք. Գյումրի, Հաղթանակի փող. 1
Հեռ.՝ (374041) 33055, 33051

UTRADERU

www.utrade.ru «Յունիբանկ»- իրական ներդրումներ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 13. 11. 2002 Գինը՝ 100 դրամ